

USTAWA

z dnia 4 lutego 1994 r.

o prawie autorskim i prawach pokrewnych

(j.t. Dz. U. z dnia 6 grudnia 2022 r., poz. 2509)

Rozdział 1

Przedmiot prawa autorskiego

Art. 1. 1. Przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór).

2. W szczególności przedmiotem prawa autorskiego są utwory:

- 1) wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi (literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne oraz programy komputerowe);
- 2) plastyczne;
- 3) fotograficzne;
- 4) lutnicze;
- 5) wzornictwa przemysłowego;
- 6) architektoniczne, architektoniczno-urbanistyczne i urbanistyczne;
- 7) muzyczne i słowno-muzyczne;
- 8) sceniczne, sceniczno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne;
- 9) audiowizualne (w tym filmowe).

²¹. Ochroną objęty może być wyłącznie sposób wyrażenia; nie są objęte ochroną odkrycia, idee, procedury, metody i zasady działania oraz koncepcje matematyczne.

3. Utwór jest przedmiotem prawa autorskiego od chwili ustalenia, chociażby miał postać nieukończoną.

4. Ochrona przysługuje twórcy niezależnie od spełnienia jakichkolwiek formalności.

Art. 2. 1. Opracowanie cudzego utworu, w szczególności tłumaczenie, przeróbka, adaptacja, jest przedmiotem prawa autorskiego bez uszczerbku dla prawa do utworu pierwotnego.

2. Rozporządzanie i korzystanie z opracowania zależy od zezwolenia twórcy utworu pierwotnego (prawo zależne), chyba że autorskie prawa majątkowe do utworu pierwotnego wygasły. W przypadku baz danych spełniających cechy utworu zezwolenie twórcy jest konieczne także na sporządzenie opracowania.

3. Twórca utworu pierwotnego może cofnąć zezwolenie, jeżeli w ciągu pięciu lat od jego udzielenia opracowanie nie zostało rozpowszechnione. Wypłacone twórcy wynagrodzenie nie podlega zwrotowi.

4. Za opracowanie nie uważa się utworu, który powstał w wyniku inspiracji cudzym utworem.

5. Na egzemplarzach opracowania należy wymienić twórcę i tytuł utworu pierwotnego.

Art. 3. Zbiory, antologie, wybory, bazy danych spełniające cechy utworu są przedmiotem prawa autorskiego, nawet jeżeli zawierają niechronione materiały, o ile przyjęty w nich dobór, układ lub zestawienie ma twórczy charakter, bez uszczerbku dla praw do wykorzystanych utworów.

Art. 4. Nie stanowią przedmiotu prawa autorskiego:

- 1) akty normatywne lub ich urzędowe projekty;
- 2) urzędowe dokumenty, materiały, znaki i symbole;
- 3) opublikowane opisy patentowe lub ochronne;
- 4) proste informacje prasowe.

Art. 5. Przepisy ustawy stosuje się do utworów:

- 1) których twórca lub współtwórca jest obywatelem polskim lub

1¹⁾ których twórcą jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, lub

2) które zostały opublikowane po raz pierwszy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo równocześnie na tym terytorium i za granicą, lub

3) które zostały opublikowane po raz pierwszy w języku polskim, lub

4) które są chronione na podstawie umów międzynarodowych, w zakresie, w jakim ich ochrona wynika z tych umów.

Art. 6. 1. W rozumieniu ustawy:

1) utworem opublikowanym jest utwór, który za zezwoleniem twórcy został wielokrotnie opublikowany i którego egzemplarze zostały udostępnione publicznie;

2) opublikowaniem równoczesnym utworu jest opublikowanie utworu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą w okresie trzydziestu dni od jego pierwszej publikacji;

3) utworem rozpowszechnionym jest utwór, który za zezwoleniem twórcy został w jakikolwiek sposób udostępniony publicznie;

4) nadawaniem utworu jest jego rozpowszechnianie drogą emisji radiowej lub telewizyjnej, prowadzonej w sposób bezprzewodowy (naziemny lub satelitarny) lub w sposób przewodowy;

5) reemitowaniem utworu jest jego rozpowszechnianie przez inny podmiot niż pierwotnie nadający, drogą przejmowania w całości i bez zmian programu organizacji radiowej lub telewizyjnej oraz równoczesnego i integralnego przekazywania tego programu do powszechnego odbioru;

6) wprowadzeniem utworu do obrotu jest publiczne udostępnienie jego oryginału albo egzemplarzy drogą przeniesienia ich własności dokonanej przez uprawnionego lub za jego zgodą;

7) najmem egzemplarzy utworu jest ich przekazanie do ograniczonego czasowo korzystania w celu bezpośredniego lub pośredniego uzyskania korzyści majątkowej;

8) użyczeniem egzemplarzy utworu jest ich przekazanie do ograniczonego czasowo korzystania, niemające na celu bezpośredniego lub pośredniego uzyskania korzyści majątkowej;

9) odtworzeniem utworu jest jego publiczne udostępnienie przy pomocy nośników dźwięku, obrazu lub dźwięku i obrazu, na których utwór został zapisany, albo urządzeń służących do odbioru programu radiowego lub telewizyjnego, w którym utwór jest nadawany, albo urządzeń umożliwiających korzystanie z utworu publicznie udostępnionego w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym;

10) technicznymi zabezpieczeniami są wszelkie technologie, urządzenia lub ich elementy, których przeznaczeniem jest zapobieganie działaniom lub ograniczenie działań umożliwiających korzystanie z utworów lub artystycznych wykonania z naruszeniem prawa;

11) skutecznymi technicznymi zabezpieczeniami są techniczne zabezpieczenia umożliwiające podmiotom uprawnionym kontrolę nad korzystaniem z chronionego utworu lub artystycznego wykonania poprzez zastosowanie kodu dostępu lub mechanizmu zabezpieczenia, w szczególności szyfrowania, zakłócania lub każdej innej transformacji utworu lub artystycznego wykonania lub mechanizmu kontroli wielokrotniania, które spełniają cel ochronny;

12) informacjami na temat zarządzania prawami są informacje identyfikujące utwór, twórcę, podmiot praw autorskich lub informacje o warunkach eksploatacji utworu, o ile zostały one dołączone do egzemplarza utworu lub są przekazywane w związku z jego rozpowszechnianiem, w tym kody identyfikacyjne;

13) instytucją oświatową są jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.), a także szkoły, zespoły szkół oraz szkoły polskie, o których mowa w art. 4 pkt 29d tej ustawy, oraz szkoły podoficerskie, ośrodki szkolenia lub centra szkolenia, o których mowa w art. 91 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. poz. 655, 974 i 1725);

14) organizacją zbiorowego zarządzania jest organizacja zbiorowego zarządzania, w rozumieniu art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (Dz. U. poz. 1293), zwanej dalej "ustawą o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi"

15) umową o zbiorowe zarządzanie jest umowa, o której mowa w art. 29 ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi;

16) umową o reprezentacji jest umowa w rozumieniu art. 3 pkt 9 ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi;

17) właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi jest organizacja, która zbiorowo zarządza prawami uprawnionego na podstawie umowy o zbiorowe zarządzanie lub umowy o reprezentacji, a gdy uprawniony nie zawarł umowy z żadną organizacją - organizacja reprezentatywna dla danego rodzaju utworów lub przedmiotów praw pokrewnych i kategorii uprawnionych na danym polu eksploatacji w rozumieniu ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi;

18) beneficjentem jest, niezależnie od jakichkolwiek innych dysfunkcji, osoba:

a) niewidoma lub

b) z dysfunkcją narządu wzroku niepoddającą się korekcji w takim stopniu, aby sprawność wzroku tej osoby stała się zasadniczo równoważna ze sprawnością wzroku osoby bez takiej dysfunkcji, i która w związku z tym nie jest w stanie czytać utworów wyrażonych słowem pisanym w zasadniczo takim samym stopniu, jak osoba bez takiej dysfunkcji, lub

c) z ograniczoną zdolnością postrzegania lub czytania, która w związku z tym nie jest w stanie czytać utworów wyrażonych słowem pisanym w zasadniczo takim samym stopniu, jak osoba bez takiej dysfunkcji, lub

d) która ze względu na inną dysfunkcję fizyczną nie jest w stanie trzymać książki lub posługiwać się nią lub też skupić wzroku lub poruszać oczami w stopniu umożliwiającym normalne czytanie;

19) upoważnionym podmiotem jest jednostka sektora finansów publicznych, instytucja oświatowa, uczelnia lub niedziałająca w celu osiągnięcia zysku organizacja prowadząca działalność pożytku publicznego, która w ramach swoich statutowych zadań prowadzi działania na rzecz beneficjentów w zakresie edukacji, szkoleń, czytania adaptacyjnego lub dostępu do informacji;

20) kopią utworu w dostępnym formacie jest kopia:

a) powstała w wyniku działania niezbędnego w celu zapewnienia beneficjentowi równie skutecznego i wygodnego dostępu do utworu jak ten, z którego korzysta osoba bez dysfunkcji, o których mowa w pkt 18,

b) sporządzona z kopii, o której mowa w lit. a.

2. Ilekroć w ustawie jest mowa o równowartości danej kwoty wyrażonej w euro, należy przez to rozumieć jej równowartość wyrażoną w walucie polskiej, ustaloną przy zastosowaniu średniego kursu euro, lub jej równowartość wyrażoną w innej walucie, ustaloną przy zastosowaniu średniego kursu euro oraz średniego kursu tej waluty ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu poprzedzającym dokonanie czynności.

Art. 6¹. 1. Rozpowszechnianiem utworu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, drogą emisji radiowej lub telewizyjnej, prowadzonej w sposób satelitarny jest jego rozpowszechnianie poprzez wprowadzenie przez organizację radiową lub telewizyjną i na jej odpowiedzialność, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do drogi przekazu prowadzącej do satelity i z powrotem na Ziemię.

2. Jeżeli rozpowszechnianie utworu drogą emisji radiowej lub telewizyjnej prowadzonej w sposób satelitarny ma miejsce w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej, które nie zapewnia poziomu ochrony określonego w rozdziale II dyrektywy Rady nr 93/83/EWG z dnia 27 września 1993 r. w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących prawa autorskiego oraz praw pokrewnych stosowanych w odniesieniu do przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową (Dz. Urz. WE L 248 z 06.10.1993, str. 15; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, str. 134) oraz gdy:

1) sygnał przekazujący utwór jest przesyłany do satelity za pośrednictwem ziemskiej stacji nadawczej znajdującej się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uważa się, że utwór został rozpowszechniony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez operatora tej stacji;

2) sygnał przekazujący utwór jest przesyłany do satelity za pośrednictwem ziemskiej stacji nadawczej znajdującej się na terytorium państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej, a rozpowszechnianie utworu odbywa się na zlecenie organizacji radiowej lub telewizyjnej mającej siedzibę w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej oraz główne przedsiębiorstwo na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uważa się, że utwór został rozpowszechniony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez tę organizację.

3. W przypadku gdy sygnał przekazujący utwór jest kodowany w sposób uniemożliwiający jego powszechny i nieograniczony odbiór, jest to rozpowszechnianie, w rozumieniu ust. 1, pod warunkiem równoczesnego udostępnienia przez organizację radiową lub telewizyjną, lub za jej zgodą, środków do odbioru tego sygnału.
4. Satelitą jest sztuczny satelita Ziemi działający w pasmach częstotliwości, które na mocy przepisów ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1648 i 1933) są przeznaczone dla celów emisji sygnałów przeznaczonych do publicznego odbioru lub dla zamkniętej komunikacji pomiędzy dwoma punktami, przy czym odbiór sygnałów w obu tych przypadkach musi odbywać się w porównywalnych warunkach.

Art. 7.

Jeżeli umowy międzynarodowe, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, przewidują dalej idącą ochronę, niż to wynika z ustawy, do nieopublikowanych utworów obywateli polskich albo do utworów opublikowanych po raz pierwszy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub równocześnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo opublikowanych po raz pierwszy w języku polskim - stosuje się postanowienia tych umów.

Rozdział 2

Podmiot prawa autorskiego

Art. 8.

1. Prawo autorskie przysługuje twórcy, o ile ustawa nie stanowi inaczej.
2. Domniemywa się, że twórcą jest osoba, której nazwisko w tym charakterze uwidoczniono na egzemplarzach utworu lub której autorstwo podano do publicznej wiadomości w jakikolwiek inny sposób w związku z rozpowszechnianiem utworu.
3. Dopóki twórca nie ujawnił swojego autorstwa, w wykonywaniu prawa autorskiego zastępuje go producent lub wydawca, a w razie ich braku - właściwa organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

Art. 9.

1. Współtwórcom przysługuje prawo autorskie wspólnie. Domniemywa się, że wielkości udziałów są równe. Każdy ze współtwórców może żądać określenia wielkości udziałów przez sąd, na podstawie wkładów pracy twórczej.
2. Każdy ze współtwórców może wykonywać prawo autorskie do swojej części utworu mającej samodzielne znaczenie, bez uszczerbku dla praw pozostałych współtwórców.
3. Do wykonywania prawa autorskiego do całości utworu potrzebna jest zgoda wszystkich współtwórców. W przypadku braku takiej zgody każdy ze współtwórców może żądać rozstrzygnięcia przez sąd, który orzeka uwzględniając interesy wszystkich współtwórców.
4. Każdy ze współtwórców może dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia prawa autorskiego do całości utworu. Uzyskane świadczenie przypada wszystkim współtwórcom, stosownie do wielkości ich udziałów.
5. Do autorskich praw majątkowych przysługujących współtwórcom stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego o współwłasności w częściach ułamkowych.

Art. 10.

Jeżeli twórcy połączyli swoje odrębne utwory w celu wspólnego rozpowszechniania, każdy z nich może żądać od pozostałych twórców udzielenia zezwolenia na rozpowszechnianie tak powstałej całości, chyba że istnieje słuszna podstawa odmowy, a umowa nie stanowi inaczej. Przepisy art. 9 ust. 2-4 stosuje się odpowiednio.

Art. 11.

Autorskie prawa majątkowe do utworu zbiorowego, w szczególności do encyklopedii lub publikacji periodycznej, przysługują producentowi lub wydawcy, a do poszczególnych części mających samodzielne znaczenie - ich twórcom. Domniemywa się, że producentowi lub wydawcy przysługuje prawo do tytułu.

Art. 12.

1. Jeżeli ustawa lub umowa o pracę nie stanowią inaczej, pracodawca, którego pracownik stworzył utwór w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy, nabywa z chwilą przyjęcia utworu autorskie prawa majątkowe w granicach wynikających z celu umowy o pracę i zgodnego zamiaru stron.
2. Jeżeli pracodawca, w okresie dwóch lat od daty przyjęcia utworu, nie przystąpi do rozpowszechniania utworu przeznaczonego w umowie o pracę do rozpowszechnienia, twórca może wyznaczyć pracodawcy na piśmie odpowiedni termin na rozpowszechnienie utworu z tym skutkiem, że po jego bezskutecznym upływie prawa uzyskane przez pracodawcę wraz z własnością przedmiotu, na którym utwór utrwalono, powracają do twórcy, chyba że umowa stanowi inaczej. Strony mogą określić inny termin na przystąpienie do rozpowszechniania utworu.
3. Jeżeli umowa o pracę nie stanowi inaczej, z chwilą przyjęcia utworu pracodawca nabywa własność przedmiotu, na którym utwór utrwalono.

Art. 13.

Jeżeli pracodawca nie zawiadomi twórcy w terminie sześciu miesięcy od dostarczenia utworu o jego nieprzyjęciu lub uzależnieniu przyjęcia od dokonania określonych zmian w wyznaczonym w tym celu odpowiednim terminie, uważa się, że utwór został przyjęty bez zastrzeżeń. Strony mogą określić inny termin.

Art. 14.

1. Jeżeli w umowie o pracę nie postanowiono inaczej, instytucji naukowej przysługuje pierwszeństwo opublikowania utworu naukowego pracownika, który stworzył ten utwór w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy. Twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia. Pierwszeństwo opublikowania wygasa, jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od dostarczenia utworu nie zawarto z twórcą umowy o wydanie utworu albo jeżeli w okresie dwóch lat od daty jego przyjęcia utwór nie został opublikowany.
2. Instytucja naukowa może, bez odrębnego wynagrodzenia, korzystać z materiału naukowego zawartego w utworze, o którym mowa w ust. 1, oraz udostępniać ten utwór osobom trzecim, jeżeli to wynika z uzgodnionego przeznaczenia utworu lub zostało postanowione w umowie.

Art. 15.

Domniemywa się, że producentem lub wydawcą jest osoba, której nazwisko lub nazwę uwidoczniono w tym charakterze na przedmiotach, na których utwór utrwalono, albo podano do publicznej wiadomości w jakikolwiek sposób w związku z rozpowszechnianiem utworu.

Art. 15a.

1. Uczelnia przysługuje pierwszeństwo w opublikowaniu pracy dyplomowej studenta. Jeżeli uczelnia nie opublikowała pracy dyplomowej w terminie 6 miesięcy od dnia jej obrony, autor może ją opublikować, chyba że praca jest częścią utworu zbiorowego.
2. Podmiot, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4-6 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.), może korzystać bez wynagrodzenia i bez konieczności uzyskania zgody autora z utworu stworzonego przez studenta lub osobę ubiegającą się o nadanie stopnia doktora w wyniku wykonywania obowiązków związanych z odbywaniem studiów lub przygotowywaniem rozprawy doktorskiej, udostępniać utwór ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz korzystać z utworów znajdujących się w prowadzonych przez niego bazach danych, w celu sprawdzania z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego.
3. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki może korzystać z prac dyplomowych i rozpraw doktorskich znajdujących się w prowadzonych przez niego bazach danych w zakresie niezbędnym do zapewnienia prawidłowego utrzymania i rozwoju tych baz oraz współpracujących z nimi systemów informatycznych.

Rozdział 3

Treść prawa autorskiego

Oddział 1

Autorskie prawa osobiste

Art. 16.

Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, autorskie prawa osobiste chronią nieograniczoną w czasie i niepodlegającą zrzeczeniu się lub zbyciu więź twórcy z utworem, a w szczególności prawo do:

- 1) autorstwa utworu;
- 2) oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępniania go anonimowo;
- 3) nienaruszalności treści i formy utworu oraz jego rzetelnego wykorzystania;
- 4) decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności;
- 5) nadzoru nad sposobem korzystania z utworu.

Oddział 2

Autorskie prawa majątkowe

Art. 17.

Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, twórcy przysługuje wyłączne prawo do korzystania z utworu i rozporządzania nim na wszystkich polach eksploatacji oraz do wynagrodzenia za korzystanie z utworu.

Art. 17¹.

Opracowanie lub zwielokrotnienie bazy danych spełniającej cechy utworu, dokonane przez legalnego użytkownika bazy danych lub jej kopii, nie wymaga zezwolenia autora bazy danych, jeżeli jest ono konieczne dla dostępu do zawartości bazy danych i normalnego korzystania z jej zawartości. Jeżeli użytkownik jest upoważniony do korzystania tylko z części bazy danych, niniejsze postanowienie odnosi się tylko do tej części.

Art. 18.

1. Autorskie prawa majątkowe nie podlegają egzekucji, dopóki służą twórcy. Nie dotyczy to wymagalnych wierzytelności.
2. Po śmierci twórcy, spadkobiercy mogą sprzeciwić się egzekucji z prawa autorskiego do utworu nieopublikowanego, chyba że sprzeciw byłby niezgodny z ujawnioną wolą twórcy co do rozpowszechniania utworu.
3. Prawo do wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1, art. 19¹, art. 20 ust. 2-4, art. 20¹ oraz art. 70 ust. 2¹, nie podlega zrzeczeniu się, zbyciu ani egzekucji. Nie dotyczy to wymagalnych wierzytelności.
4. Prawo do wynagrodzenia, o którym mowa w art. 28 ust. 4, przysługujące podmiotom, o których mowa w art. 28 ust. 5 pkt 1-3, nie podlega zbyciu ani egzekucji. Nie dotyczy to wymagalnych wierzytelności.

Art. 19.

1. Twórcy i jego spadkobiercom, w przypadku dokonanych zawodowo odsprzedaży oryginalnych egzemplarzy utworu plastycznego lub fotograficznego, przysługuje prawo do wynagrodzenia stanowiącego sumę poniższych stawek:

- 1) 5% części ceny sprzedaży, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale do równowartości 50 000 euro, oraz
- 2) 3% części ceny sprzedaży, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 50 000,01 euro do równowartości 200 000 euro, oraz
- 3) 1% części ceny sprzedaży, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 200 000,01 euro do równowartości 350 000 euro, oraz

4) 0,5% części ceny sprzedaży, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 350 000,01 euro do równowartości 500 000 euro, oraz

5) 0,25% części ceny sprzedaży, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale przekraczającym równowartość 500 000 euro

- jednak nie wyższego niż równowartość 12 500 euro.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku ceny sprzedaży niższej niż równowartość 100 euro.

3. Oryginalnymi egzemplarzami utworu w rozumieniu ust. 1 są:

1) egzemplarze wykonane osobiście przez twórcę;

2) kopie uznane za oryginalne egzemplarze utworu, jeżeli zostały wykonane osobiście, w ograniczonej ilości, przez twórcę lub pod jego nadzorem, ponumerowane, podpisane lub w inny sposób przez niego oznaczone.

Art. 19¹.

Twórcy i jego spadkobiercom przysługuje prawo do wynagrodzenia w wysokości 5% ceny dokonanych zawodowo odsprzedaży rękopisów utworów literackich i muzycznych.

Art. 19².

1. Odsprzedaż w rozumieniu art. 19 ust. 1 i art. 19¹ jest każda sprzedaż następująca po pierwszym rozporządzeniu egzemplarzem przez twórcę.

2. Zawodową odsprzedaż w rozumieniu art. 19 ust. 1 i art. 19¹ są wszystkie czynności o charakterze odsprzedaży dokonywane, w ramach prowadzonej działalności, przez sprzedawców, kupujących, pośredników oraz inne podmioty zawodowo zajmujące się handlem dziełami sztuki lub rękopisami utworów literackich i muzycznych.

Art. 19³.

1. Do zapłaty wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 i art. 19¹, jest obowiązany sprzedawca, o którym mowa w art. 19² ust. 2, a gdy działa na rzecz osoby trzeciej, zawodowo zajmującej się handlem dziełami sztuki lub rękopisami utworów literackich i muzycznych, odpowiada z nią solidarnie.

2. Sprzedawca jest obowiązany do ujawnienia osoby trzeciej, o której mowa w ust. 1. Z obowiązku tego może się zwolnić płacąc należne wynagrodzenie.

3. Twórca utworu, o którym mowa w art. 19 ust. 1 i art. 19¹, oraz jego spadkobiercy mogą domagać się od osób wymienionych w ust. 1 udzielenia informacji oraz udostępnienia dokumentów niezbędnych do określenia należnego wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży oryginalnego egzemplarza lub rękopisu utworu przez okres 3 lat od dnia dokonania odsprzedaży.

Art. 19⁴.

Ceny sprzedaży określone w art. 19 ust. 1 i art. 19¹ są cenami po odliczeniu podatku od towarów i usług należnego z tytułu dokonanej odsprzedaży oryginalnego egzemplarza lub rękopisu utworu.

Art. 19⁵.

Przepisy art. 19-19⁴ stosuje się także do oryginalnych egzemplarzy i rękopisów utworów innych niż wymienione w art. 5, których twórcy w dniu dokonania odsprzedaży mają miejsce stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 20.

1. Producenci i importerzy:

1) magnetofonów, magnetowidów i innych podobnych urządzeń,

2) kserokopiarek, skanerów i innych podobnych urządzeń reprograficznych umożliwiających pozyskiwanie kopii całości lub części egzemplarza opublikowanego utworu,

3) czystych nośników służących do utrwalania, w zakresie własnego użytku osobistego, utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, przy użyciu urządzeń wymienionych w pkt 1 i 2
- są obowiązani do uiszczania, określonym zgodnie z ust. 5, organizacjom zbiorowego zarządzania, działającym na rzecz twórców, artystów wykonawców, producentów fonogramów i wideogramów oraz wydawców, opłat w wysokości nieprzekraczającej 3% kwoty należnej z tytułu sprzedaży tych urządzeń i nośników.

2. Z kwoty uzyskanej z tytułu opłat ze sprzedaży magnetofonów i innych podobnych urządzeń oraz związanych z nimi czystych nośników przypada:

- 1) 50% - twórcom;
- 2) 25% - artystom wykonawcom;
- 3) 25% - producentom fonogramów.

3. Z kwoty uzyskanej z tytułu opłat ze sprzedaży magnetowidów i innych podobnych urządzeń oraz związanych z nimi czystych nośników przypada:

- 1) 35% - twórcom;
- 2) 25% - artystom wykonawcom;
- 3) 40% - producentom wideogramów.

4. Z kwoty uzyskanej z tytułu opłat ze sprzedaży urządzeń reprograficznych oraz związanych z nimi czystych nośników przypada:

- 1) 50% - twórcom;
- 2) 50% - wydawcom.

5. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego po zasięgnięciu opinii organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, stowarzyszeń twórców, artystów wykonawców, organizacji producentów fonogramów, producentów wideogramów oraz wydawców, jak również organizacji producentów lub importerów urządzeń i czystych nośników wymienionych w ust. 1, określa, w drodze rozporządzenia: kategorie urządzeń i nośników oraz wysokość opłat, o których mowa w ust. 1, kierując się zdolnością urządzenia i nośnika do zwielokrotniania utworów, jak również ich przeznaczeniem do wykonywania innych funkcji niż zwielokrotnianie utworów, sposób pobierania i podziału opłat oraz organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi uprawnione do ich pobierania.

Art. 20¹.

1. Posiadacze urządzeń reprograficznych, którzy prowadzą działalność gospodarczą w zakresie zwielokrotniania utworów dla własnego użytku osobistego osób trzecich, są obowiązani do uiszczania, za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, opłat w wysokości do 3% wpływów z tego tytułu na rzecz twórców oraz wydawców, chyba że zwielokrotnienie odbywa się na podstawie umowy z uprawnionym. Opłaty te przypadają twórcom i wydawcom w częściach równych.

2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po zasięgnięciu opinii organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, stowarzyszeń twórców oraz wydawców, a także opinii właściwej izby gospodarczej określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat, o których mowa w ust. 1, uwzględniając proporcje udziału w zwielokrotnianych materiałach utworów zwielokrotnianych dla własnego użytku osobistego, sposób ich pobierania i podziału oraz wskazuje organizację lub organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi uprawnione do ich pobierania.

Art. 21.

1. Organizacji radiowej lub telewizyjnej wolno nadawać rozpowszechnione drobne utwory muzyczne, słowne i słowno-muzyczne wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, chyba że prawo do nadawania utworów zamówionych przez organizację radiową lub telewizyjną przysługuje jej na podstawie odrębnej umowy.

2. Twórca może w umowie z organizacją radiową lub telewizyjną zrzec się pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, o którym mowa w ust. 1. Zrzeczenie to wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

2¹. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do publicznego udostępniania utworów w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym.

3. (uchylony).

4. (uchylony).

Art. 21¹.

1. Operatorom sieci kablowych wolno reemitować w sieciach kablowych utwory nadawane w programach organizacji radiowych i telewizyjnych wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

1¹. Obowiązku pośrednictwa właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do praw, z których organizacja radiowa lub telewizyjna korzysta w odniesieniu do jej własnych transmisji, niezależnie od tego, czy dane prawa należą do tej organizacji, czy też zostały na nią przeniesione przez innego uprawnionego.

2. W przypadku sporów związanych z zawarciem i warunkami umowy, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepis art. 85 ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi.

Art. 21².

1. Organizacji radiowej lub telewizyjnej wolno w ramach własnych audycji archiwalnych nadawać i udostępniać publicznie utwory w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym, a także zwielokrotniać je w celu takiego użytku, wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, chyba że prawo do takiego korzystania przysługuje danej organizacji radiowej lub telewizyjnej na podstawie ustawy lub odrębnej umowy. Przepis art. 21 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Własną audycją archiwalną, o której mowa w ust. 1, jest audycja wytworzona przez daną organizację radiową lub telewizyjną, na jej zamówienie lub zlecenie, albo w koprodukcji z nią, przed dniem 1 stycznia 2003 r.

Art. 21³.

Posiadaczom urządzeń służących do odbioru programu radiowego lub telewizyjnego wolno publicznie odtwarzać nadawane w nim utwory wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, chyba że ich odtwarzanie następuje na podstawie odrębnej umowy.

Art. 22.

(uchylony).

Oddział 3

Dozwolony użytek chronionych utworów

Art. 23.

1. Bez zezwolenia twórcy wolno nieodpłatnie korzystać z już rozpowszechnionego utworu w zakresie własnego użytku osobistego. Przepis ten nie upoważnia do budowania według cudzego utworu architektonicznego i architektoniczno-urbanistycznego oraz do korzystania z elektronicznych baz danych spełniających cechy utworu, chyba że dotyczy to własnego użytku naukowego niezwiązanego z celem zarobkowym.

2. Zakres własnego użytku osobistego obejmuje korzystanie z pojedynczych egzemplarzy utworów przez krąg osób pozostających w związku osobistym, w szczególności pokrewieństwa, powinowactwa lub stosunku towarzyskiego.

Art. 23¹.

Nie wymaga zezwolenia twórcy tymczasowe zwielokrotnienie, o charakterze przejściowym lub incydentalnym, niemające samodzielnego znaczenia gospodarczego, a stanowiące integralną i niezbędną część procesu technologicznego, którego celem jest wyłącznie umożliwienie:

- 1) przekazu utworu w systemie teleinformatycznym pomiędzy osobami trzecimi przez pośrednika lub
- 2) zgodnego z prawem korzystania z utworu.

Art. 23².

1. Organizacjom radiowym i telewizyjnym wolno przy pomocy własnych środków utrzymywać utwory na potrzeby własnych nadaw.
2. Utrwalenia, o których mowa w ust. 1, niszczy się w terminie miesiąca od dnia wygaśnięcia uprawnienia do nadania utworu.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do utrwań będących materiałami archiwalnymi wchodzącymi do narodowego zasobu archiwalnego.

Art. 24.

1. Wolno rozpowszechniać za pomocą anteny zbiorowej oraz sieci kablowej utwory nadawane przez inną organizację radiową lub telewizyjną drogą satelitarną albo naziemną, jeżeli następuje to w ramach równoczesnego, integralnego i nieodpłatnego rozpowszechniania programów radiowych lub telewizyjnych i przeznaczone jest do oznaczonego grona odbiorców znajdujących się w jednym budynku lub w domach jednorodzinnych obejmujących do 50 gospodarstw domowych.
2. Posiadacze urządzeń służących do odbioru programu radiowego lub telewizyjnego mogą za ich pomocą odbierać nadawane utwory, choćby urządzenia te były umieszczone w miejscu ogólnie dostępnym, jeżeli nie łączy się z tym osiągnięcie korzyści majątkowych.
3. (uchylony).
4. (utracił moc).

Art. 25.

1. Wolno rozpowszechniać w celach informacyjnych w prasie, radiu i telewizji:

- 1) już rozpowszechnione:
 - a) sprawozdania o aktualnych wydarzeniach,
 - b) artykuły na aktualne tematy polityczne, gospodarcze lub religijne, chyba że zostało wyraźnie zastrzeżone, że ich dalsze rozpowszechnianie jest zabronione,
 - c) aktualne wypowiedzi i fotografie reporterskie;
- 2) krótkie wyciągi ze sprawozdań i artykułów, o których mowa w pkt 1 lit. a i b;
- 3) przeglądy publikacji i utworów rozpowszechnionych;
- 4) (uchylony);
- 5) krótkie streszczenia rozpowszechnionych utworów.

2. Za korzystanie z utworów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b i c, twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.

3. Rozpowszechnianie utworów na podstawie ust. 1 jest dozwolone zarówno w oryginale, jak i w tłumaczeniu.

4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do publicznego udostępniania utworów w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym, z tym że jeżeli wypłata wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 2, nie nastąpiła na podstawie umowy z uprawnionym, wynagrodzenie jest wypłacane za pośrednictwem właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.

Art. 26.

Wolno w sprawozdaniach o aktualnych wydarzeniach przytaczać utwory udostępniane podczas tych wydarzeń, jednakże w granicach uzasadnionych celem informacji.

Art. 26¹.

Wolno korzystać w granicach uzasadnionych celem informacji z przemówień politycznych i mów wygłoszonych na publicznych rozprawach, a także fragmentów publicznych wystąpień, wykładów oraz kazań. Przepis nie upoważnia do publikacji zbiorów tego rodzaju utworów.

Art. 27.

1. Instytucje oświatowe oraz podmioty, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4-8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, mogą na potrzeby zilustrowania treści przekazywanych w celach dydaktycznych lub w celu prowadzenia działalności naukowej korzystać z rozpowszechnionych utworów w oryginale i w tłumaczeniu oraz zwielokrotniać w tym celu rozpowszechnione drobne utwory lub fragmenty większych utworów.

2. W przypadku publicznego udostępniania utworów w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym korzystanie, o którym mowa w ust. 1, jest dozwolone wyłącznie dla ograniczonego kręgu osób uczących się, nauczających lub prowadzących badania naukowe, zidentyfikowanych przez podmioty wymienione w ust. 1.

Art. 27¹.

1. Wolno w celach dydaktycznych i naukowych zamieszczać rozpowszechnione drobne utwory lub fragmenty większych utworów w podręcznikach, wypisach i antologiach.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.

Art. 28.

1. Instytucje oświatowe, uczelnie, instytuty badawcze prowadzące działalność, o której mowa w art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 498), instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk prowadzące działalność, o której mowa w art. 50 ust. 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2020 r. poz. 1796), biblioteki, muzea oraz archiwa mogą:

- 1) używać, w zakresie swoich zadań statutowych, egzemplarze utworów rozpowszechnionych,
- 2) zwielokrotniać utwory znajdujące się we własnych zbiorach w celu uzupełnienia, zachowania lub ochrony tych zbiorów,
- 3) udostępniać zbiory dla celów badawczych lub poznawczych za pośrednictwem końcówek systemu informatycznego (terminali) znajdujących się na terenie tych jednostek

- jeżeli czynności te nie są dokonywane w celu osiągnięcia bezpośredniej lub pośredniej korzyści majątkowej.

2. Zwielokrotnianie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie może prowadzić do zwiększenia liczby egzemplarzy utworów i powiększenia zbiorów, odpowiednio użyzanych i udostępnianych na podstawie ust. 1 pkt 1 i 3.

3. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się, jeżeli udostępnianie w określony w nim sposób odbywa się na podstawie uprzednio zawartej umowy z uprawnionym.

4. Z tytułu użyczenia egzemplarzy utworów wyrażonych słowem, powstałych lub opublikowanych w języku polskim w formie drukowanej, przez biblioteki publiczne w rozumieniu ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2019 r. poz. 1479 oraz z 2022 r. poz. 1700), zwane dalej "bibliotekami publicznymi", przysługuje wynagrodzenie określone i wypłacane na zasadach określonych w oddziale 4.

5. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 4, przysługuje po spełnieniu warunku, o którym mowa w art. 35² ust. 1:

- 1) twórcy utworu wyrażonego słowem, powstałego i opublikowanego w języku polskim;
- 2) tłumaczowi na język polski utworu wyrażonego słowem, powstałego w języku obcym i opublikowanego w języku polskim;

- 3) współtwórcy utworu, o którym mowa w pkt 1, którego wkład jest utworem plastycznym lub fotograficznym;
 - 4) wydawcy utworu wyrażonego słowem i opublikowanego w języku polskim.
6. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 4, nie przysługuje za użyczenie egzemplarza utworu w celu korzystania z niego wyłącznie na terenie biblioteki publicznej.
7. Przepisu ust. 4 nie stosuje się do użyczania egzemplarzy przez Bibliotekę Narodową.

Art. 29.

Wolno przytaczać w utworach stanowiących samoistną całość urywki rozpowszechnionych utworów oraz rozpowszechnione utwory plastyczne, utwory fotograficzne lub drobne utwory w całości, w zakresie uzasadnionym celami cytatu, takimi jak wyjaśnianie, polemika, analiza krytyczna lub naukowa, nauczanie lub prawami gatunku twórczości.

Art. 29¹.

Wolno korzystać z utworów na potrzeby parodii, pastiszu lub karykatury, w zakresie uzasadnionym prawami tych gatunków twórczości.

Art. 29².

Wolno w sposób niezamierzony włączyć utwór do innego utworu, o ile włączony utwór nie ma znaczenia dla utworu, do którego został włączony.

Art. 30.

(uchylony).

Art. 30¹.

Do baz danych spełniających cechy utworu nie stosuje się art. 27¹ i art. 28.

Art. 31.

1. Wolno korzystać z utworów podczas ceremonii religijnych oraz oficjalnych uroczystości organizowanych przez władze publiczne, jeżeli nie łączy się z tym osiągnięcie pośrednio lub bezpośrednio korzyści majątkowej.
2. Wolno nieodpłatnie publicznie wykonywać lub odtwarzać przy pomocy urządzeń lub nośników znajdujących się w tym samym miejscu co publiczność rozpowszechnione utwory podczas imprez szkolnych oraz akademickich, jeżeli nie łączy się z tym osiągnięcie pośrednio lub bezpośrednio korzyści majątkowej i artyści wykonawcy oraz osoby odtwarzające utwory nie otrzymują wynagrodzenia.
3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do korzystania z utworów podczas imprez reklamowych, promocyjnych i wyborczych.

Art. 32.

1. Właściciel egzemplarza utworu plastycznego może go wystawiać publicznie, jeżeli nie łączy się z tym osiągnięcie korzyści majątkowych.
2. W razie podjęcia decyzji o zniszczeniu oryginalnego egzemplarza utworu plastycznego znajdującego się w miejscu publicznie dostępnym, właściciel jest obowiązany złożyć twórcy utworu lub jego bliskim ofertę sprzedaży, jeżeli porozumienie się z nim, celem złożenia oferty, jest możliwe. Górną granicę ceny określa wartość materiałów. Jeżeli sprzedaż nie jest możliwa, właściciel jest obowiązany umożliwić twórcy sporządzenie kopii bądź - zależnie od rodzaju utworu - stosownej dokumentacji.

Art. 33.

Wolno rozpowszechniać:

- 1) utwory wystawione na stałe na ogólnie dostępnych drogach, ulicach, placach lub w ogrodach, jednakże nie do tego samego użytku;
- 2) (uchylony);
- 3) w encyklopediach i atlasach - opublikowane utwory plastyczne i fotograficzne, o ile nawiązanie porozumienia z twórcą celem uzyskania jego zezwolenia napotyka trudne do przezwyciężenia przeszkody. Twórcy przysługuje wówczas prawo do wynagrodzenia.

Art. 33¹.

1. Wolno korzystać z już rozpowszechnionych utworów dla dobra osób niepełnosprawnych, jeżeli to korzystanie odnosi się bezpośrednio do ich upośledzenia, nie ma zarobkowego charakteru i jest podejmowane w rozmiarze wynikającym z natury upośledzenia.

2. Korzystanie, o którym mowa w ust. 1, polegające na zwielokrotnianiu utworów wyrażonych słowem pisanym, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi lub notacją oraz związanych z nimi utworów plastycznych lub fotograficznych, udostępnionych publicznie w jakikolwiek sposób, oraz rozpowszechnianiu tych utworów, na rzecz beneficjentów, odbywa się na zasadach określonych w oddziale 3a.

Art. 33².

Wolno korzystać z utworów dla celów bezpieczeństwa publicznego lub na potrzeby postępowań administracyjnych, sądowych lub prawodawczych oraz sprawozdań z tych postępowań.

Art. 33³.

1. Wolno korzystać z utworów w celu reklamy publicznie dostępnej wystawy lub publicznej sprzedaży utworów, w zakresie uzasadnionym promocją tej wystawy lub sprzedaży, z wyłączeniem innego handlowego wykorzystania.

2. Korzystanie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy w szczególności publicznie dostępnych wystaw w muzeach, galeriach, salach wystawowych i obejmuje korzystanie z utworów w ogłoszeniach, katalogach i innych materiałach rozpowszechnianych dla promocji wystawy lub sprzedaży oraz wystawienie lub inne udostępnianie egzemplarzy utworów dla tych celów.

Art. 33⁴.

Wolno korzystać z utworów w związku z prezentacją lub naprawą sprzętu.

Art. 33⁵.

Wolno korzystać z utworu w postaci obiektu budowlanego, jego rysunku, planu lub innego ustalenia, w celu odbudowy lub remontu obiektu budowlanego.

Art. 34.

Można korzystać z utworów w granicach dozwolonego użytku pod warunkiem wymienienia imienia i nazwiska twórcy oraz źródła. Podanie twórcy i źródła powinno uwzględniać istniejące możliwości. Twórcy nie przysługuje prawo do wynagrodzenia, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 35.

Dozwolony użytek nie może naruszać normalnego korzystania z utworu lub godzić w słusze interesy twórcy.

Oddział 3a

Dozwolony użytek na rzecz beneficjentów

Art. 35a.

1. Beneficjent lub osoba działająca w jego imieniu może zwielokrotniać utwory w celu wykonania kopii utworów w dostępnych formatach.
2. Upoważniony podmiot może:
 - 1) zwielokrotniać utwory w celu wykonania kopii utworów w dostępnych formatach;
 - 2) rozpowszechniać kopie utworów w dostępnych formatach, sporządzone samodzielnie lub otrzymane od innego upoważnionego podmiotu, wśród beneficjentów oraz upoważnionych podmiotów.
3. Czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być dokonywane wyłącznie w celu zapewnienia beneficjentowi równie skutecznego i wygodnego dostępu do utworu jak ten, z którego korzystają osoby bez dysfunkcji, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 18.
4. W przypadku rozpowszechniania, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, wśród beneficjentów, beneficjent uprawdopodobnia istnienie okoliczności, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 18, w szczególności przez oświadczenie w formie pisemnej lub dokumentowej, przedłożenie zaświadczenia lekarskiego, orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.
5. Postanowienia umów zawartych między uprawnionym, któremu przysługują autorskie prawa majątkowe, a beneficjentem, osobą działającą w jego imieniu lub upoważnionym podmiotem sprzeczne z ust. 1 lub 2 są nieważne.

Art. 35b.

Upoważniony podmiot podejmuje:

- 1) z zachowaniem należytej staranności działania, o których mowa w art. 35a ust. 2, i utrwała ich przebieg;
- 2) odpowiednie działania służące zniechęcaniu do niedozwolonego zwielokrotniania i rozpowszechniania kopii utworów w dostępnych formatach.

Art. 35c.

1. Upoważniony podmiot udostępnia na swojej stronie internetowej i na bieżąco aktualizuje:

- 1) wykaz utworów, których kopie w dostępnych formatach posiada, oraz informacje o rodzajach tych formatów;
- 2) nazwy i dane kontaktowe upoważnionych podmiotów, z którymi prowadzi wymianę kopii utworów w dostępnych formatach;
- 3) informacje o sposobie realizacji obowiązków, o których mowa w art. 35b.

2. Wykaz, informacje, nazwy i dane, o których mowa w ust. 1, mogą być udostępniane dodatkowo w sposób zwyczajowo przyjęty dla danego upoważnionego podmiotu.

Art. 35d.

1. Na żądanie beneficjenta, upoważnionego podmiotu lub uprawnionego, któremu przysługują autorskie prawa majątkowe, upoważniony podmiot przekazuje mu wykaz, informacje, nazwy i dane, o których mowa w art. 35c ust. 1 pkt 1 i 2.
2. Wykaz, informacje, nazwy i dane, o których mowa w art. 35c ust. 1 pkt 1 i 2, przekazuje się beneficjentowi w formie zapewniającej mu możliwość zapoznania się z ich treścią.

Art. 35e.

1. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, na wniosek upoważnionego podmiotu, przekazuje Komisji Europejskiej nazwę oraz dane kontaktowe tego podmiotu.
2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego stwierdza w drodze decyzji, że zgłaszający nazwę oraz dane kontaktowe podmiot nie jest upoważnionym podmiotem.

Zasady określania i wypłaty wynagrodzenia za użyczenie egzemplarzy utworów przez biblioteki publiczne

Art. 35¹.

1. Wynagrodzenie za użyczenie egzemplarzy utworów, o których mowa w art. 28 ust. 4, przez biblioteki publiczne, zwane dalej "wynagrodzeniem za użyczenie", jest wypłacane przez wyznaczoną przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi z dofinansowania przekazywanego jej przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ze środków Funduszu Promocji Kultury, o którym mowa w art. 87 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 888, 1301 i 1751).

2. Organizację zbiorowego zarządzania, o której mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wyznacza na okres nie dłuższy niż pięć lat, po przeprowadzeniu konkursu uwzględniającego następujące kryteria:

- 1) reprezentatywność;
- 2) zdolność organizacyjną do realizacji zadania w sposób zapewniający efektywną wypłatę wynagrodzeń za użyczenie;
- 3) skuteczność i prawidłowość działania;
- 4) zasadność i wysokość planowanych kosztów określania wysokości i wypłaty wynagrodzeń za użyczenie.

3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej konkurs, o którym mowa w ust. 2, oraz jego wynik.

4. Organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi biorąca udział w konkursie, o którym mowa w ust. 2, może złożyć do ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku tego konkursu, odwołanie od jego wyniku ze względu na naruszenie przepisów prawa.

5. Odwołanie, o którym mowa w ust. 4, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego rozpatruje w terminie 14 dni od dnia jego wpływu. W przypadku uwzględnienia odwołania minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego unieważnia konkurs, o którym mowa w ust. 2.

6. Dofinansowanie na wypłatę wynagrodzenia za użyczenie należnego podmiotom, o których mowa w art. 28 ust. 5, przeznaczają się na wypłatę wynagrodzenia za użyczenie oraz na pokrycie uzasadnionych i udokumentowanych kosztów określenia wysokości wynagrodzenia za użyczenie i jego wypłaty.

7. Dofinansowanie na wypłatę wynagrodzenia za użyczenie w danym roku kalendarzowym odpowiada 5% wartości zakupów materiałów bibliotecznych dokonanych przez biblioteki publiczne w poprzednim roku kalendarzowym, przy czym 75% tej kwoty, po potrąceniu kosztów określenia wysokości i wypłaty wynagrodzenia za użyczenie, jest wypłacane podmiotom, o których mowa w art. 28 ust. 5 pkt 1-3, a 25% podmiotom, o których mowa w art. 28 ust. 5 pkt 4.

8. Dofinansowanie na wypłatę wynagrodzenia za użyczenie jest przekazywane na podstawie umowy zawieranej co roku między ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego a organizacją zbiorowego zarządzania, o której mowa w ust. 1.

9. Umowa, o której mowa w ust. 8, określa w szczególności:

- 1) wysokość dofinansowania przeznaczonego na wypłatę wynagrodzenia za użyczenie wraz ze wskazaniem kosztów określenia jego wysokości i wypłaty w danym roku;
- 2) terminy i tryb przekazywania dofinansowania;
- 3) zobowiązanie organizacji zbiorowego zarządzania do poddania się kontroli przeprowadzanej przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
- 4) sposób rozliczenia dofinansowania;
- 5) warunki i sposób zwrotu niewykorzystanej części dofinansowania lub dofinansowania wykorzystanego niezgodnie z przeznaczeniem.

10. Dofinansowanie na wypłatę wynagrodzenia za użyczenie w części przeznaczonej na pokrycie uzasadnionych i udokumentowanych kosztów określenia wysokości i wypłaty wynagrodzenia za użyczenie,

ponoszonych przez organizację zbiorowego zarządzania, o której mowa w ust. 1, w danym roku kalendarzowym nie może przekraczać 10% kwoty dofinansowania ustalonej zgodnie z ust. 7.

11. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego przeprowadza kontrolę realizacji zadań związanych z wypłatą wynagrodzenia za użyczenie, obejmującą w szczególności określanie wysokości wynagrodzenia za użyczenie i jego wypłaty, wykorzystanie przekazanego na ten cel dofinansowania oraz prowadzenie wymaganej dokumentacji.

Art. 35².

1. Wynagrodzenie za użyczenie przysługuje po złożeniu przez podmiot, o którym mowa w art. 28 ust. 5, pisemnego oświadczenia o woli otrzymywania wynagrodzenia za użyczenie, zwanego dalej "oświadczeniem".
2. Oświadczenie składa się organizacji zbiorowego zarządzania, o której mowa w art. 35¹ ust. 1. Oświadczenie wywołuje skutki w danym roku, jeżeli zostanie złożone w terminie do dnia 31 sierpnia danego roku. Złożone oświadczenie wywołuje skutki w latach następnych do momentu jego cofnięcia.
3. W terminie 14 dni od dnia podpisania umowy, o której mowa w art. 35¹ ust. 8, organizacja zbiorowego zarządzania, o której mowa w art. 35¹ ust. 1, na swojej stronie internetowej oraz minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej, ogłaszają informację o możliwości składania oświadczeń.
4. Wysokość wynagrodzenia za użyczenie należnego w danym roku kalendarzowym poszczególnym podmiotom, o których mowa w art. 28 ust. 5, jest określana przez organizację zbiorowego zarządzania, o której mowa w art. 35¹ ust. 1, proporcjonalnie do liczby użyczeń egzemplarzy utworów tych podmiotów przez biblioteki publiczne w roku poprzednim, oraz w oparciu o oświadczenia złożone przez te podmioty w terminie do dnia 31 sierpnia danego roku kalendarzowego i latach poprzednich.
5. Wysokość wynagrodzenia za użyczenie należnego podmiotowi, o którym mowa w art. 28 ust. 5 pkt 2, w danym roku kalendarzowym jest równoważna 30% wysokości wynagrodzenia należnego twórcy utworu wyrażonego słowem, powstałego i opublikowanego w języku polskim.
6. Maksymalna wysokość sumy wynagrodzenia za użyczenie należnego podmiotowi, o którym mowa w art. 28 ust. 5, za użyczenie w danym roku kalendarzowym egzemplarzy wszystkich jego utworów wskazanych w oświadczeniu wynosi pięciokrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, łącznie z wypłatami z zysku, za ostatni kwartał poprzedniego roku kalendarzowego, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.
7. Wynagrodzenie za użyczenie nie przysługuje podmiotowi, o którym mowa w art. 28 ust. 5, w danym roku kalendarzowym, jeżeli po dokonaniu podziału kwoty, o której mowa w art. 35³ ust. 2, wysokość sumy należnego mu wynagrodzenia za użyczenie przez biblioteki publiczne egzemplarzy wszystkich jego utworów jest niższa niż jedna dwusetna przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 6.

Art. 35³.

1. Podstawę do obliczenia wysokości wynagrodzenia za użyczenie, które przypada poszczególnym podmiotom, o których mowa w art. 28 ust. 5, stanowią informacje dotyczące użyczeń egzemplarzy utworów w danym roku kalendarzowym, przekazywane przez biblioteki publiczne ujęte w wykazie, o którym mowa w art. 35⁴ pkt 2, organizacji zbiorowego zarządzania, o której mowa w art. 35¹ ust. 1, oraz ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w terminie 3 miesięcy od zakończenia roku kalendarzowego, za który następuje wypłata wynagrodzenia za użyczenie.
2. Na podstawie informacji, o których mowa w ust. 1, organizacja zbiorowego zarządzania, o której mowa w art. 35¹ ust. 1, dokonuje proporcjonalnego podziału kwoty przekazanej na wynagrodzenie za użyczenie należne poszczególnym podmiotom, o których mowa w art. 28 ust. 5, a następnie, nie później niż do końca danego roku kalendarzowego dokonuje jego wypłaty.

Art. 35⁴.

Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po zasięgnięciu opinii organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, stowarzyszeń twórców, organizacji zrzeszających biblioteki publiczne oraz właściwych izb gospodarczych, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) procedurę podziału i wypłaty wynagrodzenia za użyczenie, mając na uwadze liczbę użyczeń egzemplarzy utworów pozostających w zbiorach bibliotek publicznych oraz rodzaje kosztów, o których mowa w art. 35¹ ust. 9, a także konieczność zapewnienia, aby koszty te były uzasadnione i udokumentowane a wydatki dokonywane w sposób efektywny i przejrzysty;
- 2) zakres informacji, o których mowa w art. 35³ ust. 1, oraz wykaz bibliotek publicznych obowiązanych do ich przekazywania, mając na uwadze konieczność szacunkowego określenia liczby użyczeń egzemplarzy utworów pozostających w zbiorach bibliotek publicznych z uwzględnieniem wpływu kryterium geograficznego, w tym wielkości miejscowości, w których działają wskazane biblioteki publiczne, na zróżnicowanie tej liczby;
- 3) wymagany zakres informacji, zawartych w oświadczeniu, o którym mowa w art. 35² ust. 1, mając na uwadze konieczność przekazania organizacji zbiorowego zarządzania, o której mowa w art. 35¹ ust. 1, danych umożliwiających wypłatę wynagrodzenia za użyczenie, w tym imienia i nazwiska lub pseudonimu twórcy lub nazwy innego podmiotu, o którym mowa w art. 28 ust. 5, oraz numeru rachunku bankowego, na który ma zostać wypłacone to wynagrodzenie;
- 4) wymagany zakres informacji umieszczanych w ogłoszeniu o konkursie, o którym mowa w art. 35¹ ust. 2, mając na uwadze, że minimalny zakres tych informacji ma obejmować co najmniej warunki uczestnictwa w konkursie, termin składania ofert i kryteria ich oceny;
- 5) zakres dokumentacji konkursowej, mając na uwadze, że zakres tej dokumentacji ma co najmniej określać warunki uczestnictwa w konkursie, o którym mowa w art. 35¹ ust. 2, wymagania, jakim ma odpowiadać oferta i kryteria oceny ofert;
- 6) tryb postępowania konkursowego, mając na uwadze jego przejrzystość, rzetelność i obiektywność.

Oddział 5

Dozwolony użytek utworów osieroconych

Art. 35⁵.

1. Utworami osieroconymi są:

- 1) utwory opublikowane w książkach, dziennikach, czasopismach lub innych formach publikacji drukiem,
- 2) utwory audiowizualne, a także utwory zamówione lub włączone do utworów audiowizualnych lub utrwalone na wideogramach, w zakresie korzystania z utworu audiowizualnego lub wideogramu jako całości,
- 3) utwory utrwalone na fonogramach

- znajdujące się w zbiorach podmiotów, o których mowa w ust. 2, jeżeli uprawnieni, którym przysługują autorskie prawa majątkowe do tych utworów w zakresie pól eksploatacji wymienionych w ust. 2, nie zostali ustaleniu lub odnalezieniu pomimo przeprowadzenia poszukiwań, o których mowa w art. 35⁶.

2. Archiwa, instytucje oświatowe, uczelnie, instytuty badawcze prowadzące działalność, o której mowa w art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk prowadzące działalność, o której mowa w art. 50 ust. 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk, biblioteki i muzea, a także instytucje kultury, których statutowym zadaniem jest gromadzenie, ochrona i upowszechnianie zbiorów dziedzictwa filmowego lub fonograficznego, oraz publiczne organizacje radiowe i telewizyjne mogą wielokrotnie utwory osierocone opublikowane, a w przypadku braku publikacji - nadane po raz pierwszy na terytorium Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz udostępniać je publicznie w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym.

3. Korzystanie z utworów osieroconych na podstawie ust. 2, jest dozwolone w celu realizacji służących interesowi publicznemu statutowych zadań podmiotów wymienionych w ust. 2, w szczególności zachowania, odnawiania i udostępniania w celach kulturalnych i edukacyjnych utworów znajdujących się w ich zbiorach. Podmioty te mogą uzyskiwać przychody z takiego korzystania, o ile zostaną one przeznaczone na pokrycie bezpośrednich kosztów digitalizacji i publicznego udostępniania utworów osieroconych.

4. Wolno korzystać, zgodnie z ust. 2, także z utworów osieroconych, które nie zostały opublikowane albo nadane, jeżeli za zezwoleniem uprawnionych, którym przysługiwały autorskie prawa majątkowe do tych

utworów w zakresie pól eksploatacji wymienionych w ust. 2, utwory te zostały publicznie udostępnione przez jeden z podmiotów wymienionych w ust. 2, o ile można zakładać, że uprawnieni nie sprzeciwiliby się takiemu korzystaniu.

5. Jeżeli uprawnionych, którym przysługują autorskie prawa majątkowe do utworu osieroconego, w zakresie pól eksploatacji wymienionych w ust. 2, jest więcej niż jeden, utwór ten uważa się za osierocony w odniesieniu do praw uprawnionych, którzy nie zostali ustaleniem lub odnalezieniem mimo przeprowadzenia poszukiwań, o których mowa w art. 35⁶. Korzystanie z takiego utworu na podstawie ust. 2 jest dozwolone pod warunkiem uzyskania zgody pozostałych znanych i odnalezionych uprawnionych, którym przysługują autorskie prawa majątkowe do tego utworu w zakresie pól eksploatacji, o których mowa w ust. 2.

6. W przypadku publicznych organizacji radiowych i telewizyjnych przepisy niniejszego oddziału stosuje się do utworów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, które zostały wytworzone przez te organizacje, na ich zamówienie lub zlecenie, albo w koprodukcji z nimi, przed dniem 1 stycznia 2003 r., w celu nabycia przez te organizacje praw wyłącznych.

7. Do korzystania z utworów osieroconych na podstawie ust. 2 przepisy art. 34 zdanie pierwsze i drugie oraz art. 35 stosuje się.

Art. 35⁶.

1. Podmioty wymienione w art. 35⁵ ust. 2, przed korzystaniem z utworu, który może być uznany za osierocony, przeprowadzają w sposób staranny i w dobrej wierze poszukiwania każdego z uprawnionych, którym przysługują autorskie prawa majątkowe do tego utworu w zakresie pól eksploatacji wymienionych w art. 35⁵ ust. 2, polegające na sprawdzeniu informacji na temat tych uprawnionych w źródłach odpowiednich dla poszczególnych kategorii utworów, zwane dalej "starannymi poszukiwaniami".

2. Staranne poszukiwania przeprowadza się w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym utwór został po raz pierwszy opublikowany, a w przypadku braku publikacji - nadany po raz pierwszy.

3. W przypadku utworu audiowizualnego staranne poszukiwania przeprowadza się w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym producent ma siedzibę lub miejsce zwykłego pobytu.

4. W przypadku utworów, o których mowa w art. 35⁵ ust. 4, staranne poszukiwania przeprowadza się w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym siedzibę ma podmiot, który udostępnił utwór publicznie.

5. Jeżeli w toku starannych poszukiwań stało się prawdopodobne, że informacje na temat uprawnionych, o których mowa w ust. 1, mogą znajdować się w innych państwach niż określone w ust. 2-4, należy sprawdzić te informacje w odpowiednich źródłach w tych państwach.

6. Podmioty wymienione w art. 35⁵ ust. 2 mogą zlecić przeprowadzenie starannych poszukiwań osobie trzeciej, w tym organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.

7. Staranne poszukiwania uważa się za przeprowadzone wobec utworów, które zostały wpisane jako utwory osierocone do bazy danych, o której mowa w art. 35⁷ ust. 1.

8. Podmioty wymienione w art. 35⁵ ust. 2 przechowują dokumentację potwierdzającą przeprowadzenie starannych poszukiwań.

9. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po zasięgnięciu opinii organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, stowarzyszeń twórców, artystów wykonawców i producentów oraz organizacji o zasięgu ogólnopolskim zrzeszających podmioty wymienione w art. 35⁵ ust. 2, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wykaz źródeł, których sprawdzenie jest wymagane w ramach starannych poszukiwań, obejmujący co najmniej źródła wymienione w załączniku do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/28/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie niektórych dozwolonych sposobów korzystania z utworów osieroconych (Dz. Urz. UE L 299 z 27.10.2012, s. 5), uwzględniając konieczność rzetelnego

przeprowadzenia starannych poszukiwań oraz dostępność informacji na temat uprawnionych w poszczególnych źródłach;

2) sposób dokumentowania informacji o wynikach starannych poszukiwań przez podmioty wymienione w art. 35⁵ ust. 2, uwzględniając konieczność zapewnienia jednolitego standardu dokumentowania starannych poszukiwań.

Art. 35⁷.

1. Na wniosek podmiotu wymienionego w art. 35⁵ ust. 2, złożony przed rozpoczęciem korzystania z utworu osieroconego, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego dokonuje rejestracji tego podmiotu w bazie utworów osieroconych prowadzonej przez Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego w ramach europejskiego obserwatorium do spraw naruszeń praw własności intelektualnej.

2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze decyzji, stwierdza, że wnioskodawca nie jest jednym z podmiotów wymienionych w art. 35⁵ ust. 2, które są upoważnione do korzystania z utworu osieroconego.

3. Podmioty wymienione w art. 35⁵ ust. 2, zarejestrowane w bazie danych, o której mowa w ust. 1, przekazują ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz zamieszczają w tej bazie informacje na temat:

- 1) wyników przeprowadzonych przez te podmioty starannych poszukiwań;
- 2) sposobów korzystania przez te podmioty z utworów osieroconych;
- 3) zmian statusu utworu osieroconego, zgodnie z art. 35⁸;
- 4) swoich danych kontaktowych.

4. Wnioski i informacje, o których mowa w ust. 1 i 3, są przekazywane przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego służącego do obsługi bazy danych, o której mowa w ust. 1.

Art. 35⁸.

1. Uprawniony, któremu w zakresie pól eksploatacji wymienionych w art. 35⁵ ust. 2 przysługują autorskie prawa majątkowe do utworu uznanego za osierocony, może żądać od podmiotu, który wpisał ten utwór do bazy danych, o której mowa w art. 35⁷ ust. 1, albo od jego następcy prawnego, stwierdzenia wygaśnięcia statusu utworu osieroconego w zakresie, w jakim wykaże przysługujące mu prawa do tego utworu.

2. Dopuszczalność korzystania z utworu osieroconego na podstawie art. 35⁵ ust. 2 ustaje w razie stwierdzenia wygaśnięcia statusu utworu osieroconego w zakresie praw danego uprawnionego oraz zamieszczenia informacji na ten temat w bazie danych, o której mowa w art. 35⁷ ust. 1.

3. Jeżeli żądanie uprawnionego, o którym mowa w ust. 1, który wykazał przysługujące mu prawa do utworu osieroconego nie zostanie uwzględnione w terminie miesiąca od dnia jego doręczenia, dopuszczalność korzystania z utworu osieroconego przez podmiot, do którego skierowano to żądanie, ustaje z dniem upływu tego terminu.

4. Jeżeli podmiot, który wpisał utwór do bazy danych, o której mowa w art. 35⁷ ust. 1, nie istnieje i nie ma następcy prawnego, uprawniony, o którym mowa w ust. 1, może wystąpić z żądaniem stwierdzenia wygaśnięcia statusu utworu osieroconego w zakresie, w jakim wykaże przysługujące mu prawa do tego utworu do ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Odmowa stwierdzenia wygaśnięcia statusu utworu osieroconego następuje w drodze decyzji. Przepisu ust. 3 nie stosuje się.

5. Uprawniony, o którym mowa w ust. 1, może żądać od podmiotu wymienionego w art. 35⁵ ust. 2 zapłaty godziwej rekompensaty za korzystanie z jego utworu jako utworu osieroconego. Wysokość rekompensaty uwzględnia charakter i zakres korzystania z tego utworu, wysokość przychodów uzyskanych na podstawie art. 35⁵ ust. 3 zdanie drugie oraz szkodę, jaka została wyrządzona uprawnionemu w związku z tym korzystaniem.

Art. 35⁹.

Przepisów oddziału 5 nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w art. 8 ust. 3.

Niektóre sposoby korzystania z utworów niedostępnych w obrocie handlowym

Art. 35¹⁰.

1. Utworami niedostępnymi w obrocie handlowym są utwory opublikowane w książkach, dziennikach, czasopismach lub w innych formach publikacji drukiem, jeżeli utwory te nie są dostępne dla odbiorców w obrocie za zezwoleniem uprawnionych, którym przysługują autorskie prawa majątkowe do tych utworów w zakresie pól eksploatacji wymienionych w ust. 2, ani w postaci egzemplarzy wprowadzanych do obrotu w liczbie zaspokajającej racjonalne potrzeby odbiorców ani w drodze ich udostępniania publicznego w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym. Przy określaniu dostępności utworów nie uwzględnia się obrotu egzemplarzami utworów, wobec których miało miejsce wyczerpanie prawa, o którym mowa w art. 51 ust. 3.
2. Archiwa, instytucje oświatowe, podmioty, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4-8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, oraz instytucje kultury mogą, na podstawie umowy zawartej z wyznaczoną przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, zwielokrotniać znajdujące się w ich zbiorach utwory niedostępne w obrocie handlowym opublikowane po raz pierwszy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed dniem 24 maja 1994 r. oraz udostępniać je publicznie w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym. Przepis art. 35⁵ ust. 3 stosuje się odpowiednio.
3. Organizację zbiorowego zarządzania, o której mowa w ust. 2, uważa się za upoważnioną do zarządzania prawami uprawnionych, o których mowa w ust. 1, którzy jej takiego upoważnienia nie udzielili, jeżeli utwór został wpisany do wykazu utworów niedostępnych w obrocie handlowym, a uprawnieni w ciągu 90 dni od dnia ujawnienia wpisu nie zgłosili tej organizacji pisemnego sprzeciwu wobec zarządzania przez nią ich prawami.
4. Uprawnieni, o których mowa w ust. 1, którzy nie zgłosili sprzeciwu zgodnie z ust. 3, mogą po upływie terminu określonego w tym przepisie zrzec się w odniesieniu do określonych utworów, pośrednictwa organizacji zbiorowego zarządzania, o której mowa w ust. 2, składając jej pisemne oświadczenie o ustaniu upoważnienia, o którym mowa w ust. 3, z trzymiesięcznym wypowiedzeniem ze skutkiem na koniec roku kalendarzowego. Organizacja ta niezwłocznie zawiadamia pisemnie o takim oświadczeniu ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz podmioty, o których mowa w ust. 2, z którymi zawarła umowy obejmujące takie utwory.
5. Przepisów ust. 1-4 nie stosuje się do tłumaczeń na język polski utworów wyrażonych słowem, które powstały w języku obcym.

Art. 35¹¹.

1. Tworzy się wykaz utworów niedostępnych w obrocie handlowym prowadzony w systemie teleinformatycznym, zwany dalej "wykazem utworów". Wykaz utworów prowadzi minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.
2. Wykaz utworów obejmuje następujące informacje:
 - 1) tytuł utworu;
 - 2) imię i nazwisko albo pseudonim twórcy, albo wzmiankę o anonimowości;
 - 3) wydawcę utworu;
 - 4) datę pierwszej publikacji utworu;
 - 5) wskazanie organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, która złożyła wniosek o wpis utworu do wykazu;
 - 6) informację o zgłoszeniu sprzeciwu, o którym mowa w art. 35¹⁰ ust. 3, albo złożeniu oświadczenia, o którym mowa w art. 35¹⁰ ust. 4, z zaznaczeniem daty, od której wywołuje ono skutek, oraz informację o cofnięciu takiego sprzeciwu albo oświadczenia.
3. Wykaz utworów jest jawny i powszechnie dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.
4. Wpisu do wykazu utworów dokonuje się na wniosek organizacji zbiorowego zarządzania, o której mowa w art. 35¹⁰ ust. 2. Niezwłocznie po otrzymaniu sprzeciwu, o którym mowa w art. 35¹⁰ ust. 3, albo oświadczenia, o

którym mowa w art. 35¹⁰ ust. 4, organizacja zbiorowego zarządzania, o której mowa w art. 35¹⁰ ust. 2, składa wniosek o zamieszczenie w wykazie utworów informacji w tym zakresie.

5. Jeżeli wniosek o wpis do wykazu utworów nie zawiera wszystkich informacji wymienionych w ust. 2 pkt 1-5 minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku w terminie nie krótszym niż 7 dni pod rygorem jego zwrotu.

6. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o wpis do wykazu utworów, mając na uwadze zakres informacji określonych w ust. 2 oraz konieczność ujednolicenia przekazywanych wniosków.

Art. 35¹².

1. Organizację zbiorowego zarządzania, o której mowa w art. 35¹⁰ ust. 2, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wyznacza na okres nie dłuższy niż pięć lat, po przeprowadzeniu konkursu uwzględniającego następujące kryteria:

- 1) reprezentatywność;
- 2) zdolność organizacyjną do określania dostępności utworów, o której mowa w art. 35¹⁰ ust. 1;
- 3) zdolność organizacyjną do efektywnej wypłaty i rozliczania wynagrodzeń;
- 4) skuteczność i prawidłowość działania;
- 5) zasadność planowanych kosztów zarządzania prawami do utworów niedostępnych w obrocie handlowym i ich wysokość.

2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może w drodze konkursu, o którym mowa w ust. 1, wyznaczyć więcej niż jedną organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, o ile będą one działać łącznie.

3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej konkurs, o którym mowa w ust. 1, oraz jego wynik.

4. Organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi biorąca udział w konkursie, o którym mowa w ust. 1, może złożyć do ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku tego konkursu, odwołanie od jego wyniku ze względu na naruszenie przepisów prawa.

5. Odwołanie, o którym mowa w ust. 4, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego rozpatruje w terminie 14 dni od dnia jego wpływu. W przypadku uwzględnienia odwołania minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego unieważnia konkurs, o którym mowa w ust. 1.

6. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po zasięgnięciu opinii organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wymagany zakres informacji umieszczanych w ogłoszeniu o konkursie, o którym mowa w ust. 1, mając na uwadze, że minimalny zakres tych informacji ma obejmować co najmniej warunki uczestnictwa w konkursie, termin składania ofert i kryteria ich oceny;
- 2) zakres dokumentacji konkursowej, mając na uwadze, że zakres tej dokumentacji ma co najmniej określać warunki uczestnictwa w konkursie, o którym mowa w ust. 1, wymagania, jakim ma odpowiadać oferta i kryteria oceny ofert;
- 3) tryb postępowania konkursowego, mając na uwadze jego przejrzystość, rzetelność i obiektywność.

Rozdział 4

Czas trwania autorskich praw majątkowych

Art. 36.

Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, autorskie prawa majątkowe gasną z upływem lat siedemdziesięciu:

- 1) od śmierci twórcy, a do utworów współautorskich - od śmierci współtwórcy, który przeżył pozostałych;

- 2) w odniesieniu do utworu, którego twórca nie jest znany - od daty pierwszego rozpowszechnienia, chyba że pseudonim nie pozostawia wątpliwości co do tożsamości autora lub jeżeli autor ujawnił swoją tożsamość;
- 3) w odniesieniu do utworu, do którego autorskie prawa majątkowe przysługują z mocy ustawy innej osobie niż twórca - od daty rozpowszechnienia utworu, a gdy utwór nie został rozpowszechniony - od daty jego ustalenia;
- 4) w odniesieniu do utworu audiowizualnego - od śmierci najpóźniej zmarłej z wymienionych osób: głównego reżysera, autora scenariusza, autora dialogów, kompozytora muzyki skomponowanej do utworu audiowizualnego;
- 5) w odniesieniu do utworu słowno-muzycznego, jeżeli utwór słowny i utwór muzyczny zostały stworzone specjalnie dla danego utworu słowno-muzycznego - od śmierci później zmarłej z wymienionych osób: autora utworu słownego albo kompozytora utworu muzycznego.

Art. 37.

Jeżeli bieg terminu wygaśnięcia autorskich praw majątkowych rozpoczyna się od rozpowszechnienia utworu, a utwór rozpowszechniono w częściach, odcinkach, fragmentach lub wkładkach, bieg terminu liczy się oddzielnie od daty rozpowszechnienia każdej z wymienionych części.

Art. 38.

(uchylony).

Art. 39.

Czas trwania autorskich praw majątkowych liczy się w latach pełnych następujących po roku, w którym nastąpiło zdarzenie, od którego zaczyna się bieg terminów określonych w art. 36 i art. 37.

Art. 40.

(uchylony).

Rozdział 5

Przejście autorskich praw majątkowych

Art. 41.

1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej:

- 1) autorskie prawa majątkowe mogą przejść na inne osoby w drodze dziedziczenia lub na podstawie umowy;
- 2) nabywca autorskich praw majątkowych może przenieść je na inne osoby, chyba że umowa stanowi inaczej.

2. Umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych lub umowa o korzystanie z utworu, zwana dalej "licencją", obejmuje pola eksploatacji wyraźnie w niej wymienione.

3. Nieważna jest umowa w części dotyczącej wszystkich utworów lub wszystkich utworów określonego rodzaju tego samego twórcy mających powstać w przyszłości.

4. Umowa może dotyczyć tylko pól eksploatacji, które są znane w chwili jej zawarcia.

5. Twórca utworu wykorzystanego lub włączonego do utworu audiowizualnego oraz utworu wchodzącego w skład utworu zbiorowego, po powstaniu nowych sposobów eksploatacji utworów, nie może bez ważnego powodu odmówić udzielenia zezwolenia na korzystanie z tego utworu w ramach utworu audiowizualnego lub utworu zbiorowego na polach eksploatacji nieznanych w chwili zawarcia umowy.

Art. 42.

Jeżeli autorskie prawa majątkowe jednego ze współtwórców miałyby przypaść Skarbowi Państwa jako spadkobiercy ustawowemu, część ta przechodzi na pozostałych przy życiu współtwórców lub ich następców prawnych, stosownie do wielkości ich udziałów.

Art. 43.

1. Jeżeli z umowy nie wynika, że przeniesienie autorskich praw majątkowych lub udzielenie licencji nastąpiło nieodpłatnie, twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia.
2. Jeżeli w umowie nie określono wysokości wynagrodzenia autorskiego, wysokość wynagrodzenia określa się z uwzględnieniem zakresu udzielonego prawa oraz korzyści wynikających z korzystania z utworu.

Art. 44.

W razie rażącej dysproporcji między wynagrodzeniem twórcy a korzyściami nabywcy autorskich praw majątkowych lub licencjobiorcy, twórca może żądać stosownego podwyższenia wynagrodzenia przez sąd.

Art. 45.

Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, twórcy przysługuje odrębne wynagrodzenie za korzystanie z utworu na każdym odrębnym polu eksploatacji.

Art. 46.

Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, twórca zachowuje wyłączne prawo zezwalania na wykonywanie zależnego prawa autorskiego, mimo że w umowie postanowiono o przeniesieniu całości autorskich praw majątkowych.

Art. 47.

Jeżeli wynagrodzenie twórcy zależy od wysokości wpływów z korzystania z utworu, twórca ma prawo do otrzymania informacji i wglądu w niezbędnym zakresie do dokumentacji mającej istotne znaczenie dla określenia wysokości tego wynagrodzenia.

Art. 48.

1. Jeżeli wynagrodzenie twórcy jest określone procentowo od ceny sprzedaży egzemplarzy utworu, a cena ta ulega podwyższeniu, twórcy należy się umówiony procent od egzemplarzy sprzedanych po podwyższonej cenie.
2. Jednostronne obniżenie ceny sprzedaży egzemplarzy przed upływem roku od przystąpienia do rozpowszechniania utworu nie wpływa na wysokość wynagrodzenia. Strony mogą przedłużyć ten termin.

Art. 49.

1. Jeżeli w umowie nie określono sposobu korzystania z utworu, powinien on być zgodny z charakterem i przeznaczeniem utworu oraz przyjętymi zwyczajami.
2. Następca prawny, choćby nabył całość autorskich praw majątkowych, nie może, bez zgody twórcy, czynić zmian w utworze, chyba że są one spowodowane oczywistą koniecznością, a twórca nie miałby słusznej podstawy im się sprzeciwić. Dotyczy to odpowiednio utworów, których czas ochrony autorskich praw majątkowych upłynął.

Art. 50.

Odrębne pola eksploatacji stanowią w szczególności:

- 1) w zakresie utrwalania i zwielokrotniania utworu - wytwarzanie określoną techniką egzemplarzy utworu, w tym techniką drukarską, reprograficzną, zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową;
- 2) w zakresie obrotu oryginałem albo egzemplarzami, na których utwór utrwalono - wprowadzanie do obrotu, użyczenie lub najem oryginału albo egzemplarzy;

3) w zakresie rozpowszechniania utworu w sposób inny niż określony w pkt 2 - publiczne wykonanie, wystawienie, wyświetlenie, odtworzenie oraz nadawanie i reemitowanie, a także publiczne udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.

Art. 51.

1. (utracił moc).
2. (utracił moc).
3. Wprowadzenie do obrotu oryginału albo egzemplarza utworu na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego wyczerpuje prawo do zezwalania na dalszy obrót takim egzemplarzem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem jego najmu lub użyczenia.

Art. 52.

1. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, przeniesienie własności egzemplarza utworu nie powoduje przejścia autorskich praw majątkowych do utworu.
2. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, przejście autorskich praw majątkowych nie powoduje przeniesienia na nabywcę własności egzemplarza utworu.
3. Nabywca oryginału utworu jest obowiązany udostępnić go twórcy w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne do wykonywania prawa autorskiego. Nabywca oryginału może jednak domagać się od twórcy odpowiedniego zabezpieczenia oraz wynagrodzenia za korzystanie.

Art. 53.

Umowa o przeniesienie autorskich praw majątkowych wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Art. 54.

1. Twórca jest obowiązany dostarczyć utwór w terminie określonym w umowie, a jeżeli termin nie został oznaczony - niezwłocznie po ukończeniu utworu.
2. Jeżeli twórca nie dostarczył utworu w przewidzianym terminie, zamawiający może wyznaczyć twórcy odpowiedni dodatkowy termin z zagrożeniem odstąpienia od umowy, a po jego bezskutecznym upływie może od umowy odstąpić.

Art. 55.

1. Jeżeli zamówiony utwór ma usterki, zamawiający może wyznaczyć twórcy odpowiedni termin do ich usunięcia, a po jego bezskutecznym upływie może od umowy odstąpić lub żądać odpowiedniego obniżenia umówionego wynagrodzenia, chyba że usterki są wynikiem okoliczności, za które twórca nie ponosi odpowiedzialności. Twórca zachowuje w każdym razie prawo do otrzymanej części wynagrodzenia, nie wyższej niż 25% wynagrodzenia umownego.
2. Jeżeli utwór ma wady prawne, zamawiający może od umowy odstąpić i żądać naprawienia poniesionej szkody.
3. Roszczenia, o których mowa w ust. 1, wygasają z chwilą przyjęcia utworu.
4. Jeżeli zamawiający nie zawiadomi twórcy w terminie sześciu miesięcy od dostarczenia utworu o jego przyjęciu, nieprzyjęciu lub uzależnieniu przyjęcia od dokonania określonych zmian w wyznaczonym w tym celu odpowiednim terminie, uważa się, że utwór został przyjęty bez zastrzeżeń. Strony mogą określić inny termin.

Art. 56.

1. Twórca może odstąpić od umowy lub ją wypowiedzieć ze względu na swoje istotne interesy twórcze.
2. Jeżeli w ciągu dwóch lat od odstąpienia lub wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 1, twórca zamierza przystąpić do korzystania z utworu, ma obowiązek zaoferować to korzystanie nabywcy lub licencjodawcy, wyznaczając mu w tym celu odpowiedni termin.

3. Jeżeli odstąpienie od umowy lub jej wypowiedzenie następuje po przyjęciu utworu, skuteczność odstąpienia lub wypowiedzenia może być przez drugą stronę umowy uzależniona od zabezpieczenia kosztów poniesionych przez nią w związku z zawartą umową. Nie można jednak żądać zwrotu kosztów, gdy zaniechanie rozpowszechniania jest następstwem okoliczności, za które twórca nie ponosi odpowiedzialności.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do utworów architektonicznych i architektoniczno-urbanistycznych, audiowizualnych oraz utworów zamówionych w zakresie ich eksploatacji w utworze audiowizualnym.

Art. 57.

1. Jeżeli nabywca autorskich praw majątkowych lub licencjodawca, który zobowiązał się do rozpowszechniania utworu, nie przystąpi do rozpowszechniania w umówionym terminie, a w jego braku - w ciągu dwóch lat od przyjęcia utworu, twórca może odstąpić od umowy lub ją wypowiedzieć i domagać się naprawienia szkody po bezskutecznym upływie dodatkowego terminu, nie krótszego niż sześć miesięcy.

2. Jeżeli wskutek okoliczności, za które nabywca lub licencjodawca ponosi odpowiedzialność, utwór nie został udostępniony publiczności, twórca może się domagać, zamiast naprawienia poniesionej szkody, podwójnego wynagrodzenia w stosunku do określonego w umowie o rozpowszechnienie utworu, chyba że licencja jest niewyłączna.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do utworów architektonicznych i architektoniczno-urbanistycznych.

Art. 58.

Jeżeli publiczne udostępnienie utworu następuje w nieodpowiedniej formie albo ze zmianami, którym twórca mógłby słusznie się sprzeciwić, może on po bezskutecznym wezwaniu do zaniechania naruszenia odstąpić od umowy lub ją wypowiedzieć. Twórcy przysługuje prawo do wynagrodzenia określonego umową.

Art. 59.

Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, każda ze stron odstępując od umowy lub wypowiadając ją może żądać od drugiej strony zwrotu wszystkiego, co ta otrzymała z tytułu umowy.

Art. 60.

1. Korzystający z utworu jest obowiązany umożliwić twórcy przed rozpowszechnieniem utworu przeprowadzenie nadzoru autorskiego. Jeżeli wniesione w związku z nadzorem zmiany w utworze są niezbędne i wynikają z okoliczności od twórcy niezależnych, koszty ich wprowadzenia obciążają nabywcę autorskich praw majątkowych lub licencjodawcę.

2. Jeżeli twórca nie przeprowadzi nadzoru autorskiego w odpowiednim terminie, uważa się, że wyraził zgodę na rozpowszechnianie utworu.

3. Jeżeli ustawa lub umowa nie stanowi inaczej, za wykonanie nadzoru autorskiego nie przysługuje twórcy odrębne wynagrodzenie.

4. Twórcy utworu plastycznego przysługuje prawo do sprawowania odpłatnego nadzoru autorskiego.

5. Sprawowanie nadzoru autorskiego nad utworami architektonicznymi i architektoniczno-urbanistycznymi regulują odrębne przepisy.

Art. 61.

Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, nabycie od twórcy egzemplarza projektu architektonicznego lub architektoniczno-urbanistycznego obejmuje prawo zastosowania go tylko do jednej budowy.

Art. 62.

1. Twórca może w zbiorowej publikacji swych utworów umieścić utwory, o których publikację zawarł odrębną umowę.

2. Umowa o zbiorowe wydanie utworów nie obejmuje prawa publikacji poszczególnych utworów, chyba że postanowiono w niej inaczej.

Art. 63.

Jeżeli umowa obejmuje sporządzenie egzemplarzy przeznaczonych do udostępnienia publiczności, twórcy należą się egzemplarze autorskie w liczbie określonej w umowie.

Art. 64.

Umowa zobowiązująca do przeniesienia autorskich praw majątkowych przenosi na nabywcę, z chwilą przyjęcia utworu, prawo do wyłącznego korzystania z utworu na określonym w umowie polu eksploatacji, chyba że postanowiono w niej inaczej.

Art. 65.

W braku wyraźnego postanowienia o przeniesieniu prawa, uważa się, że twórca udzielił licencji.

Art. 66.

1. Umowa licencyjna uprawnia do korzystania z utworu w okresie pięciu lat na terytorium państwa, w którym licencjodawca ma swoją siedzibę, chyba że w umowie postanowiono inaczej.
2. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1, prawo uzyskane na podstawie umowy licencyjnej wygasa.

Art. 67.

1. Twórca może udzielić upoważnienia do korzystania z utworu na wymienionych w umowie polach eksploatacji z określeniem zakresu, miejsca i czasu tego korzystania.
2. Jeżeli umowa nie zastrzega wyłączności korzystania z utworu w określony sposób (licencja wyłączna), udzielenie licencji nie ogranicza udzielenia przez twórcę upoważnienia innym osobom do korzystania z utworu na tym samym polu eksploatacji (licencja niewyłączna).
3. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, licencjodawca nie może upoważnić innej osoby do korzystania z utworu w zakresie uzyskanej licencji.
4. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, uprawniony z licencji wyłącznej może dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych, w zakresie objętym umową licencyjną.
5. Umowa licencyjna wyłączna wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Art. 68.

1. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, a licencji udzielono na czas nieoznaczony, twórca może ją wypowiedzieć z zachowaniem terminów umownych, a w ich braku na rok naprzód, na koniec roku kalendarzowego.
2. Licencję udzieloną na okres dłuższy niż pięć lat uważa się, po upływie tego terminu, za udzieloną na czas nieoznaczony.

Rozdział 6

Przepisy szczególne dotyczące utworów audiowizualnych

Art. 69.

Współtwórcami utworu audiowizualnego są osoby, które wniosły wkład twórczy w jego powstanie, a w szczególności: reżyser, operator obrazu, twórca adaptacji utworu literackiego, twórca stworzonych dla utworu audiowizualnego utworów muzycznych lub słowno-muzycznych oraz twórca scenariusza.

Art. 70.

1. Domniemywa się, że producent utworu audiowizualnego nabywa na mocy umowy o stworzenie utworu albo umowy o wykorzystanie już istniejącego utworu wyłączne prawa majątkowe do eksploatacji tych utworów w ramach utworu audiowizualnego jako całości.
2. (utracił moc).
- 2¹. Współtwórcy utworu audiowizualnego oraz artyści wykonawcy są uprawnieni do:

- 1) wynagrodzenia proporcjonalnego do wpływów z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach;
 - 2) stosownego wynagrodzenia z tytułu najmu egzemplarzy utworów audiowizualnych i ich publicznego odtwarzania;
 - 3) stosownego wynagrodzenia z tytułu nadawania utworu w telewizji lub poprzez inne środki publicznego udostępniania utworów;
 - 4) stosownego wynagrodzenia z tytułu reprodukcji utworu audiowizualnego na egzemplarzu przeznaczonym do własnego użytku osobistego.
3. Korzystający z utworu audiowizualnego wypłaca wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 2¹, za pośrednictwem właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.
4. Stosowne wynagrodzenie za korzystanie z polskiego utworu audiowizualnego za granicą lub zagranicznego utworu audiowizualnego w Rzeczypospolitej Polskiej może być ustalone ryczałtowo.

Art. 71.

Producent może bez zgody twórców utworu audiowizualnego dokonywać tłumaczeń na różne wersje językowe.

Art. 72.

Twórca utworu zamówionego do utworu audiowizualnego może, po upływie pięciu lat od przyjęcia zamówionego utworu, zezwolić na rozpowszechnianie tego utworu w innym utworze audiowizualnym, jeżeli w tym terminie nie doszło do rozpowszechnienia utworu audiowizualnego z jego utworem. Strony mogą skrócić ten termin.

Art. 73.

Prawo do nadzoru autorskiego może być wykonywane tylko w stosunku do ostatecznej wersji utworu audiowizualnego.

Rozdział 7

Przepisy szczególne dotyczące programów komputerowych

Art. 74.

1. Programy komputerowe podlegają ochronie jak utwory literackie, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.
2. Ochrona przyznana programowi komputerowemu obejmuje wszystkie formy jego wyrażenia. Idee i zasady będące podstawą jakiegokolwiek elementu programu komputerowego, w tym podstawą łączy, nie podlegają ochronie.
3. Prawa majątkowe do programu komputerowego stworzonego przez pracownika w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy przysługują pracodawcy, o ile umowa nie stanowi inaczej.
4. Autorskie prawa majątkowe do programu komputerowego, z zastrzeżeniem przepisów art. 75 ust. 2 i 3, obejmują prawo do:
 - 1) trwałego lub czasowego zwielokrotnienia programu komputerowego w całości lub w części jakimikolwiek środkami i w jakiejkolwiek formie; w zakresie, w którym dla wprowadzania, wyświetlania, stosowania, przekazywania i przechowywania programu komputerowego niezbędne jest jego zwielokrotnienie, czynności te wymagają zgody uprawnionego;
 - 2) tłumaczenia, przystosowywania, zmiany układu lub jakichkolwiek innych zmian w programie komputerowym, z zachowaniem praw osoby, która tych zmian dokonała;
 - 3) rozpowszechniania, w tym użyczenia lub najmu, programu komputerowego lub jego kopii.

Art. 75.

1. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, czynności wymienione w art. 74 ust. 4 pkt 1 i 2 nie wymagają zgody uprawnionego, jeżeli są niezbędne do korzystania z programu komputerowego zgodnie z jego przeznaczeniem, w tym do poprawiania błędów przez osobę, która legalnie weszła w jego posiadanie.

2. Nie wymaga zezwolenia uprawnionego:

1) sporządzenie kopii zapasowej, jeżeli jest to niezbędne do korzystania z programu komputerowego. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, kopia ta nie może być używana równocześnie z programem komputerowym;

2) obserwowanie, badanie i testowanie funkcjonowania programu komputerowego w celu poznania jego idei i zasad przez osobę posiadającą prawo korzystania z egzemplarza programu komputerowego, jeżeli, będąc do tych czynności upoważniona, dokonuje ona tego w trakcie wprowadzania, wyświetlania, stosowania, przekazywania lub przechowywania programu komputerowego;

3) zwielokrotnianie kodu lub tłumaczenie jego formy w rozumieniu art. 74 ust. 4 pkt 1 i 2, jeżeli jest to niezbędne do uzyskania informacji koniecznych do osiągnięcia współdziałania niezależnie stworzonego programu komputerowego z innymi programami komputerowymi, o ile zostaną spełnione następujące warunki:

a) czynności te dokonywane są przez licencjobiorcę lub inną osobę uprawnioną do korzystania z egzemplarza programu komputerowego bądź przez inną osobę działającą na ich rzecz,

b) informacje niezbędne do osiągnięcia współdziałania nie były uprzednio łatwo dostępne dla osób, o których mowa pod lit. a,

c) czynności te odnoszą się do tych części oryginalnego programu komputerowego, które są niezbędne do osiągnięcia współdziałania.

3. Informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 3, nie mogą być:

1) wykorzystane do innych celów niż osiągnięcie współdziałania niezależnie stworzonego programu komputerowego;

2) przekazane innym osobom, chyba że jest to niezbędne do osiągnięcia współdziałania niezależnie stworzonego programu komputerowego;

3) wykorzystane do rozwijania, wytwarzania lub wprowadzania do obrotu programu komputerowego o istotnie podobnej formie wyrażenia lub do innych czynności naruszających prawa autorskie.

Art. 76.

Postanowienia umów sprzeczne z art. 75 ust. 2 i 3 są nieważne.

Art. 77.

1. Do programów komputerowych nie stosuje się przepisów art. 16 pkt 3-5, art. 20, art. 23, art. 23¹, art. 27, art. 28, art. 33²-33⁵, art. 49 ust. 2, art. 56, art. 60 i art. 62.

2. Do programów komputerowych przepis art. 33¹ stosuje się wyłącznie w zakresie, o którym mowa w art. 33¹ ust. 2.

Art. 77¹.

Uprawniony może domagać się od użytkownika programu komputerowego zniszczenia posiadanych przez niego środków technicznych (w tym programów komputerowych), których jedynym przeznaczeniem jest ułatwianie niedozwolonego usuwania lub obchodzenia technicznych zabezpieczeń programu.

Art. 77².

Ochrona przyznana bazom danych spełniającym cechy utworu nie obejmuje programów komputerowych używanych do sporządzenia lub obsługi baz danych dostępnych przy pomocy środków elektronicznych.

Rozdział 8

Ochrona autorskich praw osobistych

Art. 78.

1. Twórca, którego autorskie prawa osobiste zostały zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania. W razie dokonanego naruszenia może także żądać, aby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności aby złożyła publiczne oświadczenie o odpowiedniej treści i formie. Jeżeli naruszenie było zawinione, sąd może przyznać twórcy odpowiednią sumę pieniężną tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę lub - na żądanie twórcy - zobowiązać sprawcę, aby uiścił odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez twórcę cel społeczny.
2. Jeżeli twórca nie wyraził innej woli, po jego śmierci z powództwem o ochronę autorskich praw osobistych zmarłego może wystąpić małżonek, a w jego braku kolejno: zstępni, rodzice, rodzeństwo, zstępni rodzeństwa.
3. Jeżeli twórca nie wyraził innej woli, osoby wymienione w ust. 2 są uprawnione w tej samej kolejności do wykonywania autorskich praw osobistych zmarłego twórcy.
4. Jeżeli twórca nie wyraził innej woli, z powództwem, o którym mowa w ust. 2, może również wystąpić stowarzyszenie twórców właściwe ze względu na rodzaj twórczości lub organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, która zarządzała prawami autorskimi zmarłego twórcy.

Rozdział 9

Ochrona autorskich praw majątkowych

Art. 79.

1. Uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa:

- 1) zaniechania naruszania;
- 2) usunięcia skutków naruszenia;
- 3) naprawienia wyrządzonej szkody:
 - a) na zasadach ogólnych albo
 - b) poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu;
- 4) wydania uzyskanych korzyści.

2. Niezależnie od roszczeń, określonych w ust. 1, uprawniony może się domagać jednokrotnego albo wielokrotnego ogłoszenia w prasie oświadczenia o odpowiedniej treści i formie lub podania do publicznej wiadomości części albo całości orzeczenia sądu wydanego w rozpatrywanej sprawie, w sposób i w zakresie określonym przez sąd.

3. Sąd może nakazać osobie, która naruszyła autorskie prawa majątkowe, na jej wniosek i za zgodą uprawnionego, w przypadku gdy naruszenie jest niezawinione, zapłatę stosownej sumy pieniężnej na rzecz uprawnionego, jeżeli zaniechanie naruszania lub usunięcie skutków naruszenia byłoby dla osoby naruszającej niewspółmiernie dotkliwie.

4. Sąd, rozstrzygając o naruszeniu prawa, może orzec na wniosek uprawnionego o bezprawnie wytworzonych przedmiotach oraz środkach i materiałach użytych do ich wytworzenia, w szczególności może orzec o ich wycofaniu z obrotu, przyznaniu uprawnionemu na poczet należnego odszkodowania lub zniszczeniu. Orzekając, sąd uwzględnia wagę naruszenia oraz interesy osób trzecich.

5. Domniemywa się, że środki i materiały, o których mowa w ust. 4, są własnością osoby, która naruszyła autorskie prawa majątkowe.

6. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku usuwania lub obchodzenia technicznych zabezpieczeń przed dostępem, zwielokrotnianiem lub rozpowszechnianiem utworu, jeżeli działania te mają na celu bezprawne korzystanie z utworu.

7. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w przypadku usuwania lub zmiany bez upoważnienia jakichkolwiek elektronicznych informacji na temat zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, a także świadomego rozpowszechniania utworów z bezprawnie usuniętymi lub zmodyfikowanymi takimi informacjami.

Art. 80.

1. W sprawach dotyczących roszczeń cywilnoprawnych z zakresu ochrony praw autorskich i praw pokrewnych, nienależących do kompetencji innych organów, sąd rozpoznaje wniosek o:

- 1) zabezpieczenie środka dowodowego;
- 2) wyjawienie lub wydanie środka dowodowego;
- 3) wezwanie do udzielenia informacji.

2. Sprawy, o których mowa w ust. 1, są rozstrzygane w postępowaniu w sprawach własności intelektualnej.

Rozdział 10**Ochrona wizerunku, adresata korespondencji i tajemnicy źródeł informacji****Art. 81.**

1. Rozpowszechnianie wizerunku wymaga zezwolenia osoby na nim przedstawionej. W braku wyraźnego zastrzeżenia zezwolenie nie jest wymagane, jeżeli osoba ta otrzymała umówioną zapłatę za pozowanie.

2. Zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku:

- 1) osoby powszechnie znanej, jeżeli wizerunek wykonano w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, w szczególności politycznych, społecznych, zawodowych;
- 2) osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza.

Art. 82.

Jeżeli osoba, do której korespondencja jest skierowana, nie wyraziła innej woli, rozpowszechnianie korespondencji, w okresie dwudziestu lat od jej śmierci, wymaga zezwolenia małżonka, a w jego braku kolejno zstępnych, rodziców lub rodzeństwa.

Art. 83.

Do roszczeń w przypadku rozpowszechniania wizerunku osoby na nim przedstawionej oraz rozpowszechniania korespondencji bez wymaganego zezwolenia osoby, do której została skierowana, stosuje się odpowiednio przepis art. 78 ust. 1; roszczeń tych nie można dochodzić po upływie dwudziestu lat od śmierci tych osób.

Art. 84.

1. Twórca, a wydawca lub producent na żądanie twórcy mają obowiązek zachowania w tajemnicy źródeł informacji wykorzystanych w utworze oraz nieujawniania związanych z tym dokumentów.

2. Ujawnienie tajemnicy jest dozwolone za zgodą osoby, która powierzyła tajemnicę, lub na podstawie postanowienia właściwego sądu.

Rozdział 11**Prawa pokrewne****Oddział 1****Prawa do artystycznych wykonan****Art. 85.**

1. Każde artystyczne wykonanie utworu lub dzieła sztuki ludowej pozostaje pod ochroną niezależnie od jego wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia.

2. Artystycznymi wykonaniami, w rozumieniu ust. 1, są w szczególności: działania aktorów, recytatorów, dyrygentów, instrumentalistów, wokalistów, tancerzy i mimów oraz innych osób w sposób twórczy przyczyniających się do powstania wykonania.

Art. 86.

1. Artyście wykonawcy przysługuje, w granicach określonych przepisami ustawy, wyłączne prawo do:

1) ochrony dóbr osobistych, w szczególności w zakresie:

- a) wskazywania go jako wykonawcy, z wyłączeniem przypadków, gdy pominięcie jest zwyczajowo przyjęte,
- b) decydowania o sposobie oznaczenia wykonawcy, w tym zachowania anonimowości albo posłużenia się pseudonimem,
- c) sprzeciwiania się jakimkolwiek wypaczeniom, przeinaczeniom i innym zmianom wykonania, które mogłyby naruszać jego dobre imię;

2) korzystania z artystycznego wykonania i rozporządzania prawami do niego na następujących polach eksploatacji:

- a) w zakresie utrwalania i zwielokrotniania - wytwarzania określoną techniką egzemplarzy artystycznego wykonania, w tym zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową,
- b) w zakresie obrotu egzemplarzami, na których artystyczne wykonanie utrwalono - wprowadzania do obrotu, użyczania lub najmu egzemplarzy,
- c) w zakresie rozpowszechniania artystycznego wykonania w sposób inny niż określony w lit. b - nadawania, reemitowania oraz odtwarzania, chyba że są one dokonywane za pomocą wprowadzonego do obrotu egzemplarza, a także publicznego udostępniania utrwalenia artystycznego wykonania w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.

2. Artyście wykonawcy służy prawo do wynagrodzenia za korzystanie z artystycznego wykonania lub za rozporządzanie prawami do takiego wykonania określone w umowie albo przyznane w przepisach ustawy.

3. W przypadku nadawania, reemitowania lub odtwarzania artystycznego wykonania za pomocą wprowadzonego do obrotu egzemplarza, artyście wykonawcy przysługuje prawo do stosownego wynagrodzenia.

Art. 87.

Jeżeli umowa nie stanowi inaczej, zawarcie przez artystę wykonawcę z producentem utworu audiowizualnego umowy o współudział w realizacji utworu audiowizualnego przenosi na producenta prawa do rozporządzania i korzystania z wykonania, w ramach tego utworu audiowizualnego, na wszystkich znanych w chwili zawarcia umowy polach eksploatacji.

Art. 88.

Prawo artysty wykonawcy nie narusza prawa autorskiego do wykonywanego utworu.

Art. 89.

1. Prawo, o którym mowa w art. 86 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2, wygasa z upływem pięćdziesięciu lat następujących po roku, w którym nastąpiło artystyczne wykonanie.

2. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 1, nastąpiła publikacja lub inne rozpowszechnienie artystycznego wykonania utrwalonego w inny sposób niż na fonogramie, okres ochrony liczy się od tego zdarzenia, a gdy miały miejsce obydwa - od tego z nich, które miało miejsce wcześniej.

Art. 89¹.

Jeżeli w okresie, o którym mowa w art. 89 ust. 1, nastąpiła publikacja lub inne rozpowszechnienie artystycznego wykonania utrwalonego na fonogramie, prawo, o którym mowa w art. 86 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2, wygasa z upływem siedemdziesięciu lat od tego zdarzenia, a gdy miały miejsce obydwa - od tego z nich, które miało miejsce wcześniej.

Art. 90.

Przepisy ustawy stosuje się do artystycznych wykonń, które:

- 1) dokonane zostały przez obywatela polskiego albo osobę zamieszkałą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 1¹⁾ dokonane zostały przez obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, lub
- 2) zostały ustalone po raz pierwszy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 3) zostały opublikowane po raz pierwszy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 4) są chronione na podstawie umów międzynarodowych, w zakresie, w jakim ich ochrona wynika z tych umów.

Art. 91.

Domniemywa się, że kierownik zespołu jest umocowany do reprezentowania praw do zespołowego artystycznego wykonania. Domniemanie to stosuje się odpowiednio do części artystycznego wykonania mających samodzielne znaczenie.

Art. 92.

Do artystycznych wykonń stosuje się odpowiednio przepisy art. 8-10, art. 12, art. 18, art. 21-21³, art. 41-45, art. 47-49, art. 52-55, art. 57-59, art. 62-68, art. 71 i art. 78.

Art. 93.

Do prawa do artystycznego wykonania stosuje się odpowiednio przepisy art. 15a oraz art. 33 pkt 10 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Oddział 2

Prawa do fonogramów i wideogramów

Art. 94.

1. Fonogramem jest pierwsze utrwalenie warstwy dźwiękowej wykonania utworu albo innych zjawisk akustycznych.
2. Wideogramem jest pierwsze utrwalenie sekwencji ruchomych obrazów, z dźwiękiem lub bez, niezależnie od tego, czy stanowi ono utwór audiowizualny.
3. Domniemywa się, że producentem fonogramu lub wideogramu jest osoba, pod której nazwiskiem lub firmą (nazwą) fonogram lub wideogram został po raz pierwszy sporządzony.
4. Bez uszczerbku dla praw twórców lub artystów wykonawców, producentowi fonogramu lub wideogramu przysługuje wyłączne prawo do rozporządzania i korzystania z fonogramu lub wideogramu w zakresie:
 - 1) zwielokrotniania określoną techniką;
 - 2) wprowadzenia do obrotu;
 - 3) najmu oraz użyczenia egzemplarzy;
 - 4) publicznego udostępniania fonogramu lub wideogramu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.
5. W przypadku nadawania, reemitowania lub odtwarzania wprowadzonego do obrotu fonogramu lub wideogramu, producentowi przysługuje prawo do stosownego wynagrodzenia.

Art. 95.

1. Prawo, o którym mowa w art. 94 ust. 4 i 5, wygasa z upływem pięćdziesięciu lat następujących po roku, w którym fonogram lub wideogram został sporządzony.

2. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 1, fonogram został opublikowany, prawo, o którym mowa w art. 94 ust. 4 i 5, wygasa z upływem siedemdziesięciu lat następujących po roku, w którym fonogram został opublikowany.
3. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 1, fonogram nie został opublikowany i jeżeli w tym okresie został rozpowszechniony w inny sposób, prawo, o którym mowa w art. 94 ust. 4 i 5, wygasa z upływem siedemdziesięciu lat następujących po roku, w którym fonogram został rozpowszechniony.
4. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 1, wideogram został opublikowany lub rozpowszechniony, prawo, o którym mowa w art. 94 ust. 4 i 5, wygasa z upływem pięćdziesięciu lat następujących po roku, w którym miało miejsce pierwsze z tych zdarzeń.

Art. 95¹.

1. Do fonogramów stosuje się odpowiednio przepis art. 21 ust. 1, chyba że nadawanie odbywa się na podstawie umowy z uprawnionym.
2. Do fonogramów i wideogramów stosuje się odpowiednio przepisy art. 21¹-21³.

Art. 95².

1. Jeżeli po upływie pięćdziesięciu lat od publikacji fonogramu albo jego rozpowszechnienia w inny sposób, producent fonogramu nie wprowadza do obrotu wystarczającej liczby egzemplarzy fonogramu, która, biorąc pod uwagę jego charakter, zaspokajałaby racjonalne potrzeby odbiorców, lub nie udostępnia go publicznie w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym, artysta wykonawca albo jego spadkobierca może wypowiedzieć umowę, na mocy której prawa do artystycznego wykonania zostały przeniesione w tym zakresie na producenta fonogramu, albo umowę, na mocy której producentowi fonogramu udzielona została w tym zakresie licencja wyłączna na korzystanie z artystycznego wykonania.
2. Wypowiedzenie umowy, o którym mowa w ust. 1, staje się skuteczne, jeżeli producent fonogramu w terminie roku od dnia doręczenia mu oświadczenia przez artystę wykonawcę albo jego spadkobiercę o wypowiedzeniu umowy, nie rozpocznie korzystania z fonogramu w żaden ze sposobów, o których mowa w ust. 1.
3. Jeżeli fonogram zawiera utrwalenie wykonń kilku artystów wykonawców, prawo do wypowiedzenia umowy, o którym mowa w ust. 1, przysługuje każdemu z nich.
4. W przypadku skutecznego wypowiedzenia umów zawartych w odniesieniu do wszystkich artystycznych wykonń utrwalonych na fonogramie, prawo producenta tego fonogramu, o którym mowa w art. 94 ust. 4 i 5, wygasa.
5. Prawo do wypowiedzenia umowy, o którym mowa w ust. 1, nie podlega zrzeczeniu się ani zbyciu.

Art. 95³.

1. Jeżeli przeniesienie praw do artystycznego wykonania na producenta fonogramu albo udzielenie mu licencji wyłącznej na korzystanie z artystycznego wykonania nastąpiło za jednorazowym wynagrodzeniem, artysta wykonawca ma prawo do corocznego dodatkowego wynagrodzenia od producenta fonogramu za każdy rok następujący po upływie pięćdziesięciu lat po roku publikacji fonogramu albo jego rozpowszechnienia w inny sposób.
2. Kwota dodatkowego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, wynosi 20% przychodu producenta fonogramu uzyskanego w poprzednim roku z tytułu zwielokrotniania, wprowadzania do obrotu i publicznego udostępniania fonogramu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym.
3. Prawo do dodatkowego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, nie podlega zrzeczeniu się ani zbyciu.
4. Wpłata dodatkowego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, następuje za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania prawami pokrewnymi do artystycznych wykonń, wyznaczonej na okres nie dłuższy niż pięć lat przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego po przeprowadzeniu konkursu uwzględniającego następujące kryteria:

- 1) reprezentatywność;

- 2) zdolność organizacyjną do realizacji zadania w sposób zapewniający efektywny pobór wynagrodzeń, o których mowa w ust. 1, i ich wypłaty;
 - 3) skuteczność i prawidłowość działania;
 - 4) zasadność planowanych kosztów wypłaty wynagrodzeń, o których mowa w ust. 1, i ich wysokość.
5. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej konkurs, o którym mowa w ust. 4, oraz jego wynik.
6. Organizacja zbiorowego zarządzania prawami pokrewnymi do artystycznych wykonań biorąca udział w konkursie, o którym mowa w ust. 4, może złożyć do ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku tego konkursu, odwołanie od jego wyniku ze względu na naruszenie przepisów prawa.
7. Odwołanie, o którym mowa w ust. 6, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego rozpatruje w terminie 14 dni od dnia jego wpływu. W przypadku uwzględnienia odwołania minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego unieważnia konkurs, o którym mowa w ust. 4.
8. Artysta wykonawca lub organizacja zbiorowego zarządzania, o której mowa w ust. 4, mogą domagać się od producenta fonogramu udzielenia wszelkich informacji oraz udostępnienia dokumentów niezbędnych do określenia wysokości należnego im dodatkowego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, i jego wypłaty.
9. Organizacja zbiorowego zarządzania, o której mowa w ust. 4, ma prawo przeznaczyć z dodatkowego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, nie więcej niż 10% jego wartości na pokrycie ponoszonych przez nią uzasadnionych i udokumentowanych kosztów dochodzenia oraz wypłaty tego wynagrodzenia.
10. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po zasięgnięciu opinii organizacji zbiorowego zarządzania prawami pokrewnymi do artystycznych wykonań oraz organizacji producentów fonogramów, określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) sposób pobierania dodatkowego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, dokonywania z niego potrąceń oraz jego wypłaty, mając na uwadze konieczność zapewnienia, aby pobór i wypłata tego wynagrodzenia były dokonywane w sposób efektywny i przejrzysty, a potrącenia były uzasadnione i udokumentowane;
 - 2) wymagany zakres informacji umieszczanych w ogłoszeniu o konkursie, o którym mowa w ust. 4, mając na uwadze, że minimalny zakres tych informacji ma obejmować co najmniej warunki uczestnictwa w konkursie, termin składania ofert i kryteria ich oceny;
 - 3) zakres dokumentacji konkursowej, mając na uwadze, że zakres tej dokumentacji ma co najmniej określać warunki uczestnictwa w konkursie, o którym mowa w ust. 4, wymagania, jakim ma odpowiadać oferta i kryteria oceny ofert;
 - 4) tryb postępowania konkursowego, mając na uwadze przejrzystość, rzetelność i obiektywność postępowania konkursowego.

Art. 95⁴.

Jeżeli przeniesienie praw do artystycznego wykonania na producenta fonogramu albo udzielenie mu licencji wyłącznej na korzystanie z artystycznego wykonania nastąpiło za wynagrodzeniem wypłacanym artyście wykonawcy przez producenta fonogramu okresowo, od wypłat z tego tytułu nie potrąca się zaliczek lub innych odliczeń określonych w umowie po upływie pięćdziesięciu lat od publikacji fonogramu albo jego rozpowszechnienia w inny sposób.

Art. 96.

Przepisy ustawy stosuje się do fonogramów i wideogramów:

- 1) których producent ma na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania lub siedzibę, lub
- 1¹) których producent ma na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego miejsce zamieszkania lub siedzibę, lub
- 2) które są chronione na podstawie umów międzynarodowych, w zakresie, w jakim ich ochrona wynika z tych umów.

Oddział 3

Prawa do nadań programów

Art. 97.

Bez uszczerbku dla praw twórców, artystów wykonawców, producentów fonogramów i wideogramów, organizacji radiowej lub telewizyjnej przysługuje wyłączne prawo do rozporządzania i korzystania ze swoich nadań programów w zakresie:

- 1) utrwalania;
- 2) zwielokrotniania określoną techniką;
- 3) nadawania przez inną organizację radiową lub telewizyjną;
- 4) reemitowania;
- 5) wprowadzania do obrotu ich utrważeń;
- 6) odtwarzania w miejscach dostępnych za opłatą wstępu;
- 7) udostępniania ich utrważeń w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym.

Art. 98.

Prawo, o którym mowa w art. 97, gaśnie z upływem pięćdziesięciu lat następujących po roku pierwszego nadania programu.

Art. 99.

Przepisy ustawy stosuje się do nadań programów:

- 1) organizacji radiowej i telewizyjnej, która ma siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) organizacji radiowej i telewizyjnej, która ma siedzibę na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- 3) które są chronione na podstawie umów międzynarodowych, w zakresie, w jakim ich ochrona wynika z tych umów.

Oddział 3¹

Prawa do pierwszych wydań oraz wydań naukowych i krytycznych

Art. 99¹.

Wydawcy, który jako pierwszy w sposób zgodny z prawem opublikował lub w inny sposób rozpowszechnił utwór, którego czas ochrony już wygasł, a jego egzemplarze nie były jeszcze publicznie udostępniane, przysługuje wyłączne prawo do rozporządzania tym utworem i korzystania z niego na wszystkich polach eksploatacji przez okres dwudziestu pięciu lat od daty pierwszej publikacji lub rozpowszechnienia.

Art. 99².

Temu, kto po upływie czasu ochrony prawa autorskiego do utworu przygotował jego wydanie krytyczne lub naukowe, niebędące utworem, przysługuje wyłączne prawo do rozporządzania takim wydaniem i korzystania z niego w zakresie, o którym mowa w art. 50 pkt 1 i 2, przez okres trzydziestu lat od daty publikacji.

Art. 99³.

Przepisy art. 99¹ i art. 99² stosuje się odpowiednio do utworów i tekstów, które ze względu na czas ich powstania lub charakter nigdy nie były objęte ochroną prawa autorskiego.

Art. 99⁴.

Przy wyznaczaniu czasu ochrony, o którym mowa w art. 99¹ i w art. 99², stosuje się odpowiednio przepisy art. 37 i art. 39.

Art. 99⁵.

1. Przepisy ustawy stosuje się do pierwszych wydań:

- 1) których wydawca ma na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania lub siedzibę lub
- 2) których wydawca ma na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego miejsce zamieszkania lub siedzibę, lub
- 3) które są chronione na podstawie umów międzynarodowych, w zakresie, w jakim ich ochrona wynika z tych umów.

2. Przepisy ustawy stosuje się do wydań naukowych i krytycznych, które:

- 1) zostały dokonane przez obywatela polskiego albo osobę zamieszkałą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) zostały ustalone po raz pierwszy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 3) zostały opublikowane po raz pierwszy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 4) są chronione na podstawie umów międzynarodowych, w zakresie, w jakim ich ochrona wynika z tych umów.

Art. 99⁶.

Do pierwszych wydań oraz wydań naukowych i krytycznych przepisy oddziału 6 w rozdziale 3 stosuje się.

Oddział 4

Postanowienia wspólne dotyczące praw pokrewnych

Art. 100.

Wykonywanie praw do artystycznych wykonń, fonogramów, wideogramów, nadań programów, a także pierwszych wydań oraz wydań naukowych i krytycznych, podlega odpowiednio ograniczeniom wynikającym z przepisów art. 23-35.

Art. 101.

Do artystycznych wykonń, fonogramów, wideogramów, nadań programów, pierwszych wydań oraz wydań naukowych i krytycznych stosuje się odpowiednio przepisy art. 1 ust. 4, art. 6, art. 6¹, art. 8 ust. 2, art. 35⁵-35⁹, art. 35a-35e, art. 39, art. 51, art. 79 i art. 80.

Art. 102.

1. Na każdym egzemplarzu fonogramu lub wideogramu umieszcza się, poza oznaczeniami dotyczącymi autorstwa i artystycznego wykonawstwa, tytułami utworów oraz datą sporządzenia, nazwisko lub firmę (nazwę) producenta oraz, w wypadku utrwalenia nadania, nazwę organizacji radiowej lub telewizyjnej.
2. Domniemywa się, że egzemplarze niespełniające wymogów określonych w ust. 1 zostały sporządzone bezprawnie.

Art. 103.

Spory dotyczące praw pokrewnych należą do właściwości sądów okręgowych.

Rozdział 12

(uchylony)

Art. 104.

(uchylony).

Art. 105.
(uchylony).

Art. 106.
(uchylony).

Art. 107.
(uchylony).

Art. 107¹.
(uchylony).

Art. 108.
(uchylony).

Art. 109.
(uchylony).

Art. 110.
(uchylony).

Rozdział 12¹
(uchylony)

Art. 110¹.
(uchylony).

Art. 110².
(uchylony).

Art. 110³.
(uchylony).

Art. 110⁴.
(uchylony).

Art. 110⁵.
(uchylony).

Art. 110⁶.
(uchylony).

Art. 110⁷.
(uchylony).

Art. 110⁸.
(uchylony).

Art. 110⁹.
(uchylony).

Art. 110¹⁰.
(uchylony).

Art. 110¹¹.
(uchylony).

Art. 110¹².
(uchylony).

Art. 110¹³.
(uchylony).

Art. 110¹⁴.
(uchylony).

Art. 110¹⁵.
(uchylony).

Art. 110¹⁶.
(uchylony).

Art. 110¹⁷.
(uchylony).

Art. 110¹⁸.
(uchylony).

Art. 110¹⁹.
(uchylony).

Art. 110²⁰.
(uchylony).

Art. 110²¹.
(uchylony).

Art. 110²².
(uchylony).

Art. 110²³.
(uchylony).

Art. 110²⁴.
(uchylony).

Art. 110²⁵.
(uchylony).

Art. 110²⁶.
(uchylony).

Art. 110²⁷.
(uchylony).

Art. 110²⁸.
(uchylony).

Art. 110²⁹.
(uchylony).

Art. 110³⁰.
(uchylony).

Rozdział 13 **(uchylony)**

Art. 111.
(uchylony).

Art. 111¹.
(uchylony).

Art. 112.
(uchylony).

Art. 113.
(uchylony).

Art. 113¹.
(uchylony).

Art. 114.
(uchylony).

Rozdział 14 **Odpowiedzialność karna**

Art. 115.

1. Kto przywłaszcza sobie autorstwo albo wprowadza w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania,
podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

2. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie albo publicznie zniekształca taki utwór, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie.

3. Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w inny sposób niż określony w ust. 1 lub 2 narusza cudze prawa autorskie lub prawa pokrewne określone w art. 16, art. 17, art. 18, art. 19 ust. 1, art. 19¹, art. 86, art. 94 ust. 4 lub art. 97, albo nie wykonuje obowiązków określonych w art. 19³ ust. 2 lub art. 20 ust. 1-4,
podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 116.

1. Kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom rozpowszechnia cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie,
podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej,
podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

3. Jeżeli sprawca uczynił sobie z popełniania przestępstwa określonego w ust. 1 stałe źródło dochodu albo działalność przestępną, określoną w ust. 1, organizuje lub nią kieruje,
podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5.

4. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie,
podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 117.

1. Kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom w celu rozpowszechnienia utrwała lub zwielokrotnia cudzy utwór w wersji oryginalnej lub w postaci opracowania, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie,
podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Jeżeli sprawca uczynił sobie z popełniania przestępstwa określonego w ust. 1 stałe źródło dochodu albo działalność przestępną, określoną w ust. 1, organizuje lub nią kieruje,
podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 118.

1. Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przedmiot będący nośnikiem utworu, artystycznego wykonania, fonogramu, wideogramu rozpowszechnianego lub zwielokrotnionego bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom nabywa lub pomaga w jego zbyciu albo przedmiot ten przyjmuje lub pomaga w jego ukryciu,
podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Jeżeli sprawca uczynił sobie z popełniania przestępstwa określonego w ust. 1 stałe źródło dochodu albo działalność przestępną, określoną w ust. 1, organizuje lub nią kieruje,
podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 5.

3. Jeżeli na podstawie towarzyszących okoliczności sprawca przestępstwa określonego w ust. 1 lub 2 powinien i może przypuszczać, że przedmiot został uzyskany za pomocą czynu zabronionego,
podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 118¹.

1. Kto wytwarza urządzenia lub ich komponenty przeznaczone do niedozwolonego usuwania lub obchodzenia skutecznych technicznych zabezpieczeń przed odtwarzaniem, przegrywaniem lub zwielokrotnianiem utworów lub przedmiotów praw pokrewnych albo dokonuje obrotu takimi urządzeniami lub ich komponentami, albo reklamuje je w celu sprzedaży lub najmu,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

2. Kto posiada, przechowuje lub wykorzystuje urządzenia lub ich komponenty, o których mowa w ust. 1, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 119.

Kto uniemożliwia lub utrudnia wykonywanie prawa do kontroli korzystania z utworu, artystycznego wykonania, fonogramu lub wideogramu albo odmawia udzielenia informacji przewidzianych w art. 47, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 120.

(uchylony).

Art. 121.

1. W wypadku skazania za czyn określony w art. 115, 116, 117, 118 lub 118¹, sąd orzeka przepadek przedmiotów pochodzących z przestępstwa, chociażby nie były własnością sprawcy.

2. W wypadku skazania za czyn określony w art. 115, 116, 117 lub 118, sąd może orzec przepadek przedmiotów służących do popełnienia przestępstwa, chociażby nie były własnością sprawcy.

Art. 122.

Ściganie przestępstw określonych w art. 116 ust. 1, 2 i 4, art. 117 ust. 1, art. 118 ust. 1, art. 118¹ oraz art. 119 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 122¹.

W sprawach o przestępstwa określone w art. 115-119 pokrzywdzonym jest również właściwa organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi.

Art. 123.

Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, może wyznaczyć sądy rejonowe właściwe do rozpoznawania spraw o przestępstwa, o których mowa w art. 115-119 - na obszarze właściwości danego sądu okręgowego.

Rozdział 15

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 124.

1. Przepisy ustawy stosuje się do utworów:

- 1) ustalonych po raz pierwszy po jej wejściu w życie;
- 2) do których prawa autorskie według przepisów dotychczasowych nie wygasły;
- 3) do których prawa autorskie według przepisów dotychczasowych wygasły, a które według niniejszej ustawy korzystają nadal z ochrony, z wyłączeniem okresu między wygaśnięciem ochrony według ustawy dotychczasowej i wejściem w życie niniejszej ustawy. Ustawa nie narusza własności egzemplarzy utworów rozpowszechnionych przed dniem jej wejścia w życie.

2. Przepis ust. 1 pkt 3 stosuje się do utworów obywateli obcych stale zamieszkałych za granicą, pod warunkiem wzajemności.
3. (uchylony).
4. Postanowienia umów, zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy, sprzeczne z przepisami art. 75 ust. 2 i 3 są nieważne.

Art. 125.

1. Przepisy ustawy stosuje się do artystycznych wykonń:
 - 1) ustalonych po raz pierwszy po jej wejściu w życie;
 - 2) w zakresie korzystania z nich po jej wejściu w życie, jeżeli według przepisów niniejszej ustawy korzystają nadal z ochrony.
2. Ustawa nie narusza własności egzemplarzy, na których utrwalono artystyczne wykonanie przed dniem jej wejścia w życie.

Art. 126.

1. Przepisy ustawy stosuje się do:
 - 1) fonogramów i wideogramów, które zostały sporządzone po jej wejściu w życie;
 - 2) programów radiowych i telewizyjnych, które zostały nadane po jej wejściu w życie;
 - 3) fonogramów i wideogramów oraz programów radiowych i telewizyjnych, które według niniejszej ustawy korzystają nadal z ochrony.
2. Zasady, o której mowa w ust. 1 pkt 3, nie stosuje się do korzystania przez szkoły w celach dydaktycznych ze sporządzonych przed dniem wejścia w życie ustawy nadeń, fonogramów i wideogramów niebędących filmami fabularnymi oraz spektaklami teatralnymi, a także do korzystania z utrwalonych na fonogramach i wideogramach artystycznych wykonń.

Art. 127.

1. Jeżeli rozpoczęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy korzystanie z utworu, artystycznego wykonania, fonogramu, wideogramu lub programu radiowego albo telewizyjnego było według przepisów dotychczasowych dozwolone, natomiast po tej dacie wymaga zezwolenia, to może być ono dokończone, pod warunkiem że uprawniony otrzymał stosowne wynagrodzenie.
2. Z zastrzeżeniem ust. 3, dokonane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy czynności prawne odnoszące się do prawa autorskiego są skuteczne i podlegają ocenie według przepisów prawa dotychczasowego; odnosi się to również do zdarzeń innych niż czynności prawne.
3. Ustawę stosuje się do umów długoterminowych, które zawarte zostały przed dniem jej wejścia w życie, w odniesieniu do okresu następującego po tej dacie oraz do zobowiązań, które powstały przed dniem wejścia w życie ustawy, w odniesieniu do skutków prawnych zdarzeń następujących po tej dacie, niezwiązanych z istotą zobowiązania.
4. Umowy zawarte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nie obejmują praw pokrewnych, chyba że strony postanowiły inaczej.

Art. 127¹.

Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze zarządzenia, utworzy zespół do spraw przeciwdziałania naruszeniom prawa autorskiego i praw pokrewnych oraz określi jego skład, zadania i tryb działania.

Art. 128.

Traci moc ustawa z dnia 10 lipca 1952 r. o prawie autorskim (Dz. U. poz. 234, z 1975 r. poz. 184 oraz z 1989 r. poz. 192).

Art. 129.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisu art. 124 ust. 3, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.